

Komparativna analiza sportskog turizma u Zagrebu i Splitu

Tatarević, Bruno

Master's thesis / Diplomski rad

2025

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Science / Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:217:212432>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-04-02**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Bruno Tatarević

Komparativna analiza sportskog turizma u Zagrebu i Splitu

Diplomski rad

**Zagreb
2025.**

Bruno Tatarević

**Komparativna analiza sportskog turizma
u Zagrebu i Splitu**

Diplomski rad

predan na ocjenu Geografskom odsjeku
Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
radi stjecanja akademskog zvanja
magistra geografije

**Zagreb
2025.**

Ovaj je diplomski rad izrađen u sklopu diplomskog sveučilišnog studija *Geografija*; smjer: *Baština i turizam* na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pod vodstvom prof. dr. sc. Zorana Curića.

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek

Diplomski rad

Komparativna analiza sportskog turizma u Zagrebu i Splitu

Bruno Tatarević

Izvadak: Sportski turizam važan je selektivni oblik turizma. U velikim gradovima poput Zagreba i Splita takav oblik turizma uvelike ovisi o organizaciji sportskih natjecanja. Kako bi se velika sportska natjecanja mogla organizirati, potrebno je poboljšati sportsku infrastrukturu. Osim pasivnog sportskog turizma, postoje i aktivni te nostalgичni sportski turizam. Osnovni je cilj ovog rada utvrditi stupanj razvijenosti sportskog turizma u Zagrebu i Splitu i potencijale razvoja sportskog turizma tih gradova. U tu svrhu provedeno je anketno istraživanje percepcije komponenata sportskog turizma među općom populacijom, ali i među sportašima i sportskim djelatnicima u Zagrebu i Splitu. Rezultati istraživanja ukazuju na to da ispitanici smatraju da organizacija sportskog događaja generira pozitivne turističke učinke te da je potrebno povećati broj sportskih natjecanja u Zagrebu i Splitu. Nadalje, sportaši i sportski djelatnici ne smatraju sportski turizam dovoljno razvijenim zbog nedovoljnih ulaganja u sportsku infrastrukturu, organizaciju natjecanja i cjelokupni sustav sporta.

62 stranice, 38 grafičkih priloga, 11 tablica, 26 bibliografskih referenca; izvornik na hrvatskom jeziku

Ključne riječi: sportski turizam, natjecanja, infrastruktura, demografija

Voditelj: prof. dr. sc. Zoran Curić

Povjerenstvo: prof. dr. sc. Zoran Curić
doc. dr. sc. Ivan Šulc
prof. dr. sc. Vuk Tvrтко Opačić

Tema prihvaćena: 11. 1. 2024.

Rad prihvaćen: 5. 9. 2024.

Rad je pohranjen u Središnjoj geografskoj knjižnici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Marulićev trg 19, Zagreb, Hrvatska.

BASIC DOCUMENTATION CARD

University of Zagreb
Faculty of Science
Department of Geography

Master Thesis

Comparative Analysis of Sports Tourism in Zagreb and Split

Bruno Tatarević

Abstract: Sports tourism is an important form of special interest tourism. In large cities such as Zagreb and Split, this form of tourism largely depends on the organization of sports competitions. In order to be able to organize large sports competitions, it is necessary to improve the sports infrastructure. In addition to passive sports tourism, there are also active sports tourism and nostalgic sports tourism. The main goal of this paper is to determine the degree of development of sports tourism in Zagreb and Split and the potentials for the development of sports tourism in those cities. For this purpose, a survey was conducted on the perception of the components of sports tourism among the general, but also among athletes and sport workers in Zagreb and Split. The research results indicate that respondents believe that the organization of sports events generates positive tourism effects and that it is necessary to increase the number of sports competitions in Zagreb and Split. Furthermore, athletes and sport workers do not consider sports tourism to be sufficiently developed due to insufficient investments in sports infrastructure, competition organization and the entire sports system.

62 pages, 38 figures, 11 tables, 26 references; original in Croatian

Keywords: sports tourism, competitions, infrastructure, demography

Supervisor: Zoran Curić, PhD, Full Professor

Reviewers: Zoran Curić, PhD, Full Professor
Ivan Šulc, PhD, Assistant Professor
Vuk Tvrтко Opačić, PhD, Full Professor

Thesis title accepted: 11/01/2024

Thesis accepted: 05/09/2024

Thesis deposited in Central Geographic Library, Faculty of Science, University of Zagreb, Marulićev trg 19, Zagreb, Croatia.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Prostorni obuhvat istraživanja	2
1.2. Predmet i cilj istraživanja	2
1.3. Metode istraživanja i hipoteze	2
1.4. Pregled dosadašnjih istraživanja	3
1.5. Turizam u Zagrebu i Splitu	4
2. KOMPARATIVNA ANALIZA SPORTSKOG TURIZMA ZAGREBA I SPLITA	11
2.1. Važniji sportski objekti u turističkoj ponudi Zagreba i Splita	11
2.2. Važnija sportska natjecanja organizirana u Zagrebu i Splitu	16
2.3. Aktivni sportski turizam u Zagrebu i Splitu	18
2.4. Nostalgični sportski turizam	21
3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA	23
4. RASPRAVA	51
5. ZAKLJUČAK	52
Literatura	54
Izvori	56
Popis slika	VII
ANKETNI UPITNIK 1	IX
ANKETNI UPITNIK 2	X

1. UVOD

U današnje su vrijeme međunarodna putovanja važan čimbenik povezivanja svijeta na svim razinama. Sportski turizam sve je privlačniji selektivni oblik turizma. „No, bez obzira na veoma dugu tradiciju, sve do početka 90-ih godina 20. stoljeća sportskom turizmu nije pripadalo posebno mjesto u okviru turizma. Od toga doba nastupa period ekspanzije turističkih putovanja, koja svoju motivaciju nalaze u sportu i rekreaciji, što je uvjetovalo pojavu pojma „sportski turizam“ (Ivanovski i Popović, 2018, 39-40). U ovom se radu daje osvrt na neke od temeljnih problema razvoja sportskog turizma u Zagrebu i Splitu, s posebnim fokusom na pasivni sportski turizam. Pri tom je važno znati temeljnu razliku između pasivnog i aktivnog sportskog turizma. Pasivni se temelji na praćenju sportskih događaja (najčešće velikih natjecanja), dok se aktivni odnosi na aktivno sudjelovanje turista u sportskim aktivnostima. „Sportska događanja i doživljaji kao organizirani oblik turističke ponude te sportske aktivnosti kao neorganizirani oblik turističke ponude ključni su i za aktivne i za pasivne sportske turiste“ (Perić i dr., 2016, 59). Zbog ekspanzije turističkih putovanja, postoji važnost unaprjeđenja sportskog turizma, koji doprinosi popularizaciji države u svijetu, privlači turiste te donosi ekonomsku dobit, zbog čega je upravo ova tema zahvalna u kontekstu geografskih istraživanja. „Zahvaljujući upravo svojoj atraktivnosti, medijskoj eksponiranosti i popularnosti koju uživa, sport je vrlo pogodan za razne poduzetničke pothvate. Uključivanjem sporta u turizam stvara se jedno dodatno tržište za sportske proizvode i opremu, razvija se trgovina sportskih proizvoda, a jednako tako razvija se i industrija i graditeljstvo sportskih objekata“ (Petrović i dr., 2017, 87). U kontekstu Hrvatske, valja istaknuti i satelitski račun sporta za Republiku Hrvatsku za 2015. godinu: „Glavni nalazi su sljedeći: sport je pridonio bruto dodanoj vrijednosti Republike Hrvatske s 878 milijuna eura u 2015. godini, odnosno 1,39 milijardi eura ukupno (uključujući neizravne učinke u opskrbnim mrežama). Potonja vrijednost odgovara udjelu od 3,75 posto ukupne bruto dodane vrijednosti u Hrvatskoj. Sport je omogućio zaposlenje 44 800 osoba izravno, odnosno 67 100 osoba sveukupno, što odgovara udjelu od 2,88 posto, odnosno 4,31 posto ukupne zaposlenosti u zemlji“ (Hrvatski olimpijski odbor, 2020). „Više pokazatelja upućuje na zaključak kako je sport s ostatkom gospodarstva povezan jače od prosječnoga sektora. To znači da investiranje u sport stvara više bruto dodane vrijednosti i zaposlenosti unutar opskrbnih mreža nego investiranje u prosječni sektor gospodarstva. Glavne sastavnice sporta u Hrvatskoj su turizam

povezan sa sportom i sportske usluge poput djelatnosti sportskih klubova i rada sportskih objekata“ (Hrvatski olimpijski odbor, 2020).

1.1. Prostorni obuhvat istraživanja

Za potrebe ovog istraživanja, odabrana su dva najmnogoljudnija hrvatska grada - Zagreb i Split, koji po mnogim pokazateljima, među hrvatskim gradovima, prednjače u svojoj razvijenosti zbog koje se mogu smatrati relevantnima za istraživanje ove teme. Grad Zagreb je glavni grad Republike Hrvatske te je izuzev toga upravno, kulturno, političko, znanstveno, gospodarsko, vjersko i sportsko središte. Prema popisu stanovništva iz 2021., u Gradu Zagrebu živi 767 131 stanovnika (DZS, 2022). Grad Split je kulturno i gospodarsko središte Dalmacije i središte Splitsko-dalmatinske županije. Omeđen je Kaštelanskim zaljevom sa zapada i sjevera te Bračkim kanalom s juga. U Gradu Splitu živi 149 830 stanovnika (DZS, 2022).

1.2. Predmet i cilj istraživanja

Predmet istraživanja je sportski turizam, s naglaskom na pasivni. Cilj ovog rada jest utvrditi stupanj razvijenosti sportskog turizma u Zagrebu i Splitu te utvrditi razvojne potencijale sportskog turizma tih gradova, koji bi uvelike doprinijeli privlačenju novih turista.

1.3. Metode istraživanja i hipoteze

Od metoda istraživanja, korišteno je anketno istraživanje, čiji su rezultati analizirani uz pomoć deskriptivne statistike. Ankete su provedene online, metodom snježne grude, s pomoću Google obrazaca, u razdoblju od 12.1. do 12.3.2024. U anketama su sudjelovali ispitanici iz Zagreba i Splita, kojima su ankete poslana u privatnim porukama putem društvenih mreža ili su im pristupili nakon što su objavljene u grupama na društvenim mrežama. Ankete su podijeljene na zagrebačku i splitsku anketu radi lakše analize, a svaka od njih imala je 22 pitanja, od čega 2 pitanja otvorenog tipa. Ispitanici su odabrani prigodnim uzorkom, a u svakoj od dviju anketa se trećim pitanjem određivalo jesu li ispitanici ili nisu sportaši ili sportski djelatnici te se na taj način mogu razlikovati dvije skupine ispitanika u obje ankete: sportski djelatnici i ispitanici koji prate sport. Među sportašima i ostalim sportskim djelatnicima, našli su se sportaši iz ukupno sedam različitih sportova (rukomet, stolni tenis, atletika, veslanje, alpsko skijanje, džudo i taekwondo). Anketu za Zagreb ispunilo je 100 ispitanika, dok je anketu za Split ispunilo 24 ispitanika. Uzrok takvom

neizbalansiranom uzorku je manji odaziv Splitskana. Od ukupno 124 prikupljene ankete, sve su uzete u obzir prilikom analize rezultata.

Prije istraživanja postavljene su istraživačke hipoteze (H).

H1: Postoji velika razlika u stavovima između zagrebačkih i splitskih sportaša i sportskih djelatnika o dostatnosti broja sportskih objekata u matičnom gradu.

H2: Ne postoji velika razlika u percepciji splitskih i zagrebačkih ispitanika (koji prate sport) o važnosti povećanja broja sportskih natjecanja.

H3: Postoji velika razlika u stavovima između splitskih i zagrebačkih ispitanika (koji prate sport) o turističkim učincima organizacije sportskog događaja u matičnom gradu.

H4: Sportaši i sportski djelatnici u Splitu više od zagrebačkih smatraju kako lokacija utječe na posjećenost sportskom događaju.

1.4. Pregled dosadašnjih istraživanja

Od radova iz područja sportskog turizma valja izdvojiti njih nekoliko. Ono što je važno napomenuti jest činjenica da se jako malo istraživanja u Hrvatskoj temeljilo na prostornoj razini gradova. Od stranih radova iz područja sportskog turizma, valja izdvojiti rad De Knopa i Van Hoeckea (2003) u kojem autori ističu povezanost sporta i turizma još od antičkog doba te utvrđuju motivacijske faktore za sportsko - turističke aktivnosti te zaključuju kako je sportski turizam trend koji se isključivo povezuje s dobrostojećim zapadnim građanima. Lesjak (2020) naglašava važnost e-sporta, koji je sve popularniji čimbenik sportske turističke ponude, u čiju se organizaciju uključuju i globalni sponzori te profesionalne sportske organizacije i klubovi. Ilevbare i McPherson (2022) ističu utjecaj pandemije korona virusa kao hibridne prijetnje (iako se biološki čimbenici ne tretiraju kao hibridne prijetnje) na organizaciju Olimpijskih igara u Tokiju 2021., izjednačavajući pandemiju sa terorizmom s obzirom na njihov negativan učinak na posjećenost velikih sportskih događaja. Japan nije mogao u potpunosti promovirati svoju kulturu i ostvariti strateške geopolitičke interese (prvenstveno, stvaranje pozitivnije slike o sebi u svijetu). Zbog toga, autori predlažu rekonceptualizaciju pojma hibridne prijetnje te ističu važnost adekvatnog odgovora na sve sigurnosne rizike, koji predstavljaju ugrozu za sportski turizam.

Od radova na temu sportskog turizma u Hrvatskoj, valja istaknuti rad Bartolucija i dr. (2016), koji naglašavaju razlike u sportskoj turističkoj ponudi na web stranicama turističkih zajednica u odnosu na stvarne zahtjeve turista, dobivene anketnim istraživanjem. Uz to, navode i kako je sportska turistička ponuda dopunska. Nešto je starija knjiga *Turizam i sport*, ur. Bartolucija

i Čavlek (1998), koji analiziraju sportsko - rekreacijske potencijale po sportovima (naglasak na sportskim objektima i radnim mjestima), uz dodatne analize ekonomskih aspekata sportskog turizma. Nadalje, u knjizi se povezuje turizam s unaprjeđenjem zdravlja te se stavlja naglasak na dvostruko značenje organizacije velikih sportskih natjecanja - u kontekstu razvoja turizma, ali i sporta. Od novijih regionalnih radova, koji se bave istraživanjem sportskog turizma, ističu se Čep i Krajinović (2021), koji analiziraju potencijale razvoja održivog sportskog turizma u kontinentalnoj Hrvatskoj te Ricov (2022), koja naglasak stavlja na analizu ekonomskih ulaganja u sport, u hrvatskim makroregionalnim središtima. Čep i Krajinović (2021) ističu važnost održivog razvoja i racionalnog iskorištavanja prirodnih resursa kontinentalne Hrvatske u svrhu aktivnog turizma te stručnu edukaciju turističkih djelatnika, kao i cijenu usluga te kvalitetu hrane prilikom izbora destinacije.

1.5. Turizam u Zagrebu i Splitu

Počeci zagrebačkog turizma datiraju s početka 20. stoljeća. Nakon što su se 1850. ujedinili Gradec i Kaptol, tijekom 20. stoljeća Zagreb se sve više širi, a u njemu se otvaraju brojne kavane, kazališta (među kojima prednjači Hrvatsko narodno kazalište), muzeji i čitaonice. Uz to, Zagreb je imao i Glavni željeznički kolodvor te brojne parkove. „Izravnom željezničkom vezom s Budimpeštom, Zagreb je dobio poticaj i potrebu za izgradnjom novih kapaciteta ugostiteljskog sadržaja, što je 1870. rezultiralo sa čak 300 ugostiteljskih objekata u gradu i 13 objekata za smještaj gostiju!” (Vukonić, 2005, 54). Jedno od značajnijih mjesta u Zagrebu je i Zagrebački velesajam. „Otvorenje prve sajamske priredbe bilo je 14. kolovoza 1910., a do Prvog svjetskog rata održana su još dva sajma, 1911. i 1913. Može se slobodno reći da je u ovom, jugoistočnom dijelu Europe to bio prvi međunarodni sajam uzoraka. Na elementima tih prvih priredaba, Zagrebački zbor nastavlja svoje uspješno djelovanje 1922. Jedna od značajnih godina tog razdoblja je 1925., kada Zagrebački zbor postaje član utemeljitelj Unije međunarodnih sajmovi (UFI). Zbog pomanjkanja prostora 1936. sajam se seli na Savsku cestu, gdje djeluje do 1956. Novu fazu u razvoju Zagrebačkog velesajma predstavlja vrijeme nakon Drugog svjetskog rata. Prvi sajam u oslobođenom Zagrebu organiziran je 1947. i to kao prvi međunarodni sajam u socijalističkim zemljama. Godine 1956. Zagrebački velesajam seli se na novu lokaciju preko Save. Daljnji razvoj Zagrebačkog velesajma očituje se u organiziranju specijaliziranih sajamskih priredaba” (Igić, 1989, 75).

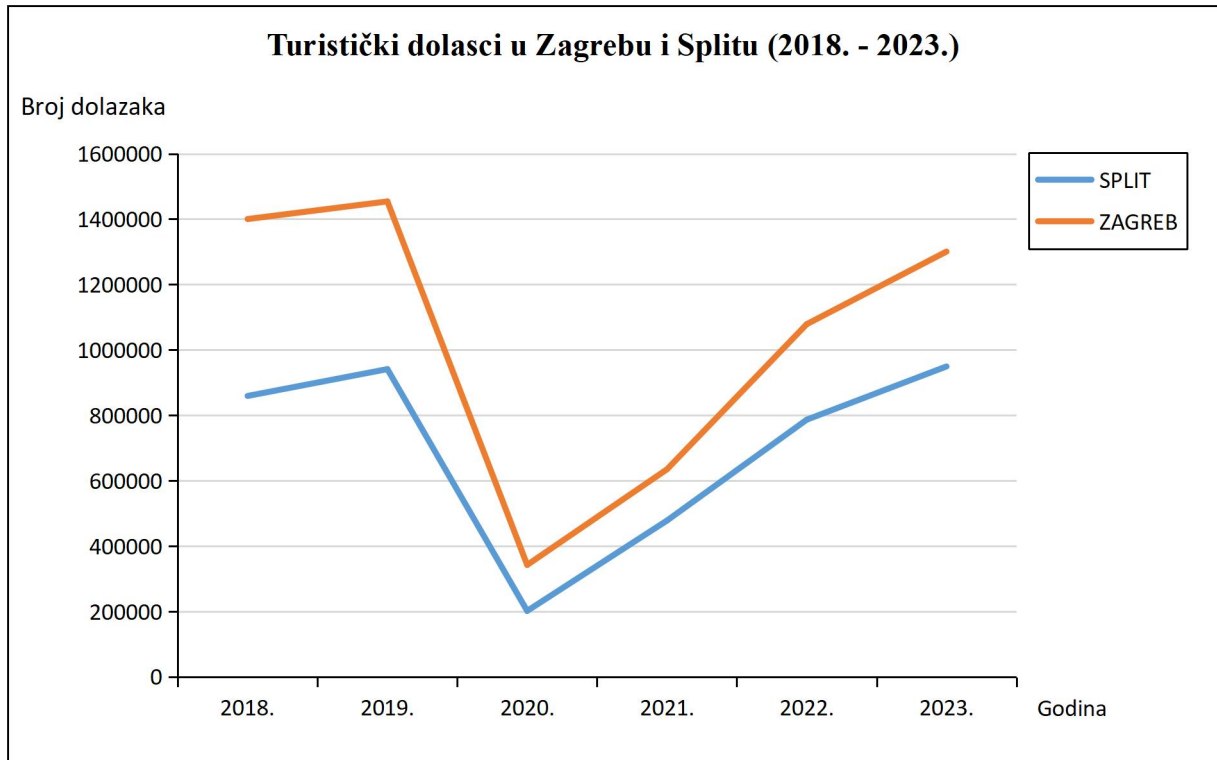
Godine 1925. otvoren je Hotel Esplanade. Zagreb je kroz 20. stoljeće postajao sve zanimljivijom turističkom destinacijom, osim u razdoblju Drugog svjetskog rata. Godine 1974. otvorena je i Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog. Otvarano je sve više hotela i

ugostiteljskih objekata. Godine 1987. održan je najveći sportski događaj prije hrvatske neovisnosti - Univerzijada, koja je doprinijela brendiranju Zagreba kao turističke destinacije općenito, ali i kao destinacije sportskog turizma. Nakon Domovinskog rata, Zagreb je sve više prepoznat kao destinacija kulturnog turizma, a Zagrebački je Advent vrlo popularan među stranim turistima. U posljednjih nekoliko godina, kao najveći problem zagrebačkog turizma, moglo bi se izdvojiti probleme zbrinjavanja otpada, koji itekako narušavaju sliku grada te sve veću prometnu zagušenost.

S druge strane, Split je grad koji je najpoznatiji po kupališnom, ali i po kulturnom turizmu. „Inače, krajem 19. i početkom 20. stoljeća istočnom obalom Jadrana putuju istraživači različitih struka (geografi, geolozi, botaničari, zoolozi, liječnici, itd.), studenti arhitekture s profesorima (kako bi se upoznali s prostorom), predstavnici vladinih komisija za utvrđivanje stanja u Dalmaciji, ali i turisti istraživači. Gotovo sa svih organiziranih putovanja objavljivana su izvješća ili impresije s putovanja (u obliku knjiga i članaka u različitim časopisima i sl.). Takvim objavama istočna obala Jadrana bivala je sve dostupnija široj javnosti, odnosno turistima” (Kranjčević, 2020, 119). Privlačnost Splita bila je u njegovom antičkom naslijeđu i prirodnogeografskim ljepotama. Početkom 20. stoljeća, Split postaje pomorskim čvorištem, a izgrađeno je i mnoštvo hotela i ugostiteljskih objekata, koji su tada promovirani u svrhu kulturnog turizma. „U cilju povećanja konkurentnosti našega turizma, u Splitu se 1931. održavaju prvi tečajevi za turističke vodiče u cijeloj tadašnjoj Kraljevini Jugoslaviji” (Vukonić, 2005, 119). Zrakoplovna luka u Splitu otvorena je 1966. Ratovi su uvelike sprječavali razvoj turizma, a pogotovo u kontekstu uništavanja kulturne baštine. Trenutno je najveći problem splitskog turizma izrazita sezonalnost s vrhuncem u ljetnim mjesecima, što povećava pritisak na prostor.

Zagreb u odnosu na Split u razdoblju od 2018. do 2024. ima veći ukupan broj turističkih dolazaka (sl. 1.). Nadalje, Zagreb i Split su u tom razdoblju imali vrlo slične trendove kretanja broja turističkih dolazaka. Broj splitskih turista rastao je do 2020., kada je naglo pao zbog pandemije korona virusa da bi kasnije ponovno krenuo rasti. Glavni razlog zašto je Split početkom pandemije 2020. bilježio jači rast turističkih dolazaka i noćenja od Zagreba leži u specifičnostima njegove ponude i preferencijama turista u to vrijeme. Split je kao destinacija privlačio turiste zbog naglaska na otvorene prostore, blizine prirodnih atrakcija i dostupnosti otocima kao mjestima izoliranosti, što je u to doba bilo osobito važno zbog smanjenja zdravstvenih rizika. Izuzevši pad uzrokovan pandemijom, pokazuje se trend oporavka i rasta, potaknut većom dostupnošću smještajnih kapaciteta i povećanim interesom za turizam. Split

je najveći porast broja dolazaka u odnosu na prethodnu godinu zabilježio 2021. (kada je lančani indeks iznosio 234,3). Najveći broj dolazaka u odnosu na 2018. zabilježen je 2023. (bazni indeks iznosi 111,3). Zagreb je najveći porast broja dolazaka u odnosu na prethodnu godinu zabilježio 2021. (kada je lančani indeks iznosio 185,4). Najveći broj noćenja u odnosu na 2018. zabilježen je 2019. (bazni indeks iznosi 103,8).

Sl. 1. Turistički dolasci u Zagrebu i Splitu (2018. - 2023.)

Izvor: DZS (2019 - 2023)

U razdoblju od 2019. do 2020., Split je bilježio najviše dolazaka stranih turista (tab. 1.) iz SAD-a i Ujedinjenog Kraljevstva, dok je za vrijeme pandemije najviše stranih dolazaka zabilježeno iz Njemačke i Francuske te bližih država Srednje Europe. Razlog tomu leži u ograničenju broja međunarodnih letova. Međutim, Split je u odnosu na Zagreb imao puno bolju zračnu povezanost. Po završetku pandemije, povećao se broj turista iz UK-a i SAD-a. Ukupno gledajući, Split je u razdoblju od 2019. do 2024. najviše stranih turističkih dolazaka zabilježio iz SAD-a (371 534) i Ujedinjenog Kraljevstva (322 665) (Turistička zajednica Grada Splita, 2024).

Tab. 1. Struktura stranih turističkih dolazaka prema zemlji podrijetla u Gradu Splitu u od 2019. do 2023.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	UKUPNO
SAD	105 167	6 812	43 797	91 295	124 463	371 534
UK	94 477	17 382	31 234	85 627	93 945	322 665
Njemačka	58 768	25 115	53 855	66 115	69 057	272 910
Francuska	59 481	17 039	53 136	61 922	58 905	250 483
Poljska	20 626	16 675	25 435	25 517	27 494	115 747

Izvor: Turistička zajednica Grada Splita (2024)

Tab. 2. Struktura stranih turističkih dolazaka prema zemlji podrijetla u Gradu Zagrebu od 2019. do 2023.

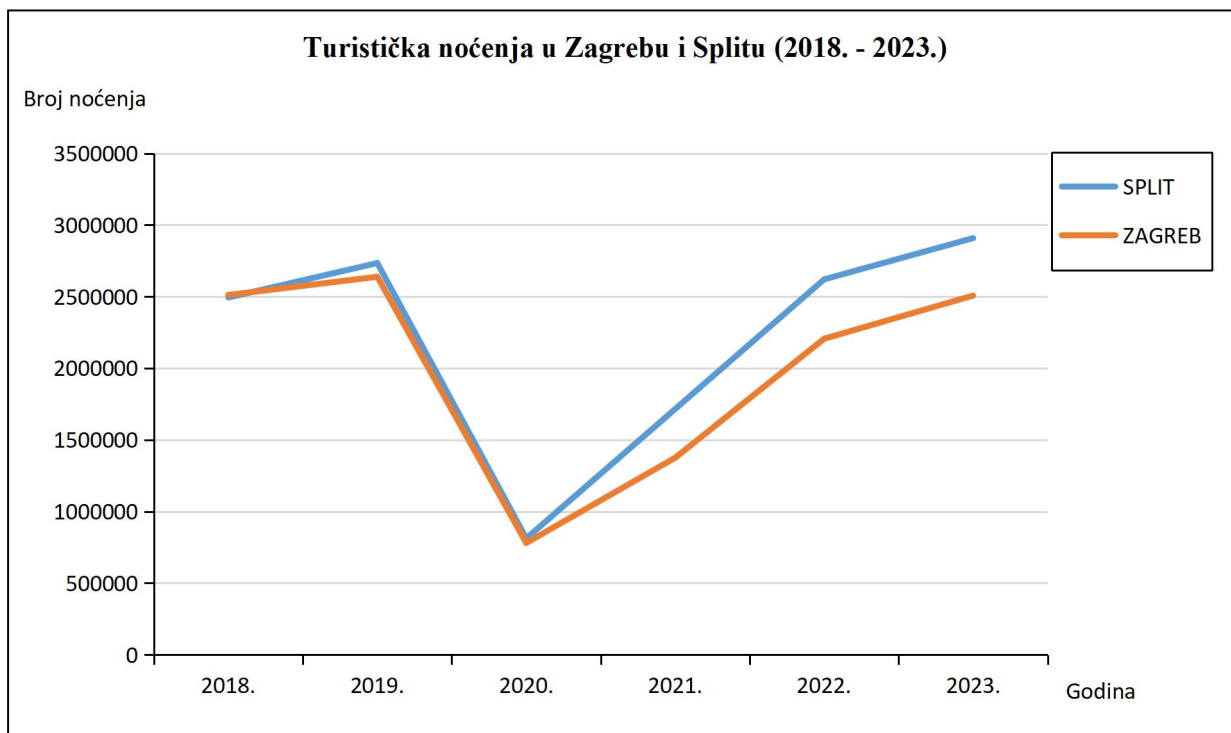
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	UKUPNO
Njemačka	73 174	23 685	51 087	79 805	87 712	315 463
SAD	82 494	10 447	32 856	62 820	85 599	274 216
Italija	66 170	18 153	30 818	54 673	62 963	232 777
BIH	48 839	15 898	22 484	41 115	45 846	174 182
Srbija	38 075	12 615	20 287	37 272	42 115	150 364
UK	35 103	6 883	13 134	38 773	38 309	132 202

Izvor: DZS (2024)

Za razliku od Splita, Zagreb je u periodu od 2019. do 2024. najviše stranih turističkih dolazaka (tab. 2.) zabilježio iz Njemačke (315 463) i SAD-a (274 216). Tijekom razdoblja pandemije (2020. - 2022.), talijanski su turisti po broju dolazaka praktički prestigli Amerikance zbog blizine i dobre prometne povezanosti Italije s Hrvatskom (DZS, 2024). Valja istaknuti kako je tijekom pandemije Split bio u nešto povoljnijem položaju od Zagreba jer je imao bolje preduvjete za aktivnosti na otvorenom. Domaćim je turistima tijekom pandemije postala zanimljiva i hrvatska obala. Poslovna putovanja Zagrebu donose ponajviše njemačke turiste tijekom cijele godine dok je Split zbog svoje sezonalnosti orijentiran na udaljenija turistička tržišta s naglaskom na kupališni turizam tijekom godišnjih odmora.

Za razliku od turističkih dolazaka, turistička noćenja u Zagrebu i Splitu od 2018. do 2022. (sl. 2.) se praktički podudaraju. Pri tom valja naglasiti kako je u Splitu izražena sezonalnost dok Zagreb ima više različitih događaja koji privlače turiste tijekom cijele godine. U Splitu dominiraju kupališni turisti, dok Zagreb posjećuju poslovni, kulturni, sportski (...) turisti.

Međutim, od 2020. Split bilježi jači rast turističkih noćenja od Zagreba zbog bolje vrste smještaja u smislu prevencije zaraze, ali i zbog boljih prirodnih preduvjeta za aktivni sportski turizam. S druge strane, kulturni turizam je bio ograničen s obzirom na zatvorenost prostora. Nadalje, već spomenuta pandemija korona virusa je utjecala kako na dolaske, tako i na noćenja turista. U postpandemijskom razdoblju, počeli su se vraćati turisti iz zemalja koje su bilježile najveću potražnju u pretpandemijskom razdoblju.

Sl. 2. Turistička noćenja u Zagrebu i Splitu (2018. - 2023.)

Izvor: DZS (2019 - 2023)

Kada je riječ o turističkim noćenjima stranih turista u Splitu (tab. 3.), vrijedi isti pandemijski način ponašanja kao i kod dolazaka. Dakle, geografski bliže države su povećale udio dolazaka u odnosu na SAD i UK. Ukupno gledajući, u razdoblju od 2019. do 2023. Split je najviše stranih noćenja zabilježio iz Njemačke (1 156 837), Ujedinjenog Kraljevstva (1 142 736) i SAD-a (952 264) (Turistička zajednica Grada Splita, 2024). Split je najveći porast broja noćenja u odnosu na prethodnu godinu zabilježio 2021. (kada je lančani indeks iznosio 202,8). Najveći broj noćenja u odnosu na 2018. zabilježen je 2023. (bazni indeks iznosi 118,3).

Tab. 3. Struktura stranih turističkih noćenja prema zemlji podrijetla u Gradu Splitu u od 2019. do 2023.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	UKUPNO
Njemačka	227 894	129 193	240 592	282 864	276 294	1 156 837
UK	327 230	67 986	114 675	306 444	326 401	1 142 736
SAD	247 512	40 268	128 884	238 495	297 105	952 264
Francuska	205 407	66 013	192 173	223 939	203 602	891 134
Poljska	117 016	96 942	139 132	134 034	135 002	622 126

Izvor: Turistička zajednica Grada Splita (2024)

Zagreb je u razdoblju od 2019. do 2024. najviše stranih noćenja (tab. 4.) zabilježio iz SAD-a (650 901), Njemačke (617 292) i Italije (533 936). Najviše noćenja u Republici Hrvatskoj u periodu od 2018. do 2024. ostvarili su njemački turisti (97 500 056) i hrvatski turisti (35 730 716). Zatim slijede turisti iz Slovenije, Austrije i Poljske (DZS, 2024). Zagreb je najveći porast broja noćenja u odnosu na prethodnu godinu zabilježio 2021. (kada je lančani indeks iznosio 176,3). Najveći broj noćenja u odnosu na 2018. zabilježen je 2019. (bazni indeks iznosi 105,1).

Tab. 4. Struktura stranih turističkih noćenja prema zemlji podrijetla u Gradu Zagrebu od 2019. do 2023.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	UKUPNO
SAD	178 619	44 322	92 339	150 590	185 031	650 901
Njemačka	140 171	51 025	97 995	156 039	172 062	617 292
Italija	131 506	52 076	83 396	126 716	140 242	533 936
BIH	89 303	35 385	46 084	74 645	80 192	325 609
UK	80 493	19 821	39 905	95 490	89 805	325 514
Srbija	71 963	26 322	40 638	69 872	75 751	284 546

Izvor: DZS (2024)

Broj stalnih postelja (tab. 5.) rastao je u 2018. i 2019. da bi pao u 2020. zbog neotvaranja dijela hotela zbog neisplativosti i privremenog odustajanja dijela privatnih iznajmljivača od turizma za vrijeme pandemije. Ipak, u Splitu je broj postelja od 2020. nastavio rasti (kao i u Hrvatskoj generalno), dok je u Zagrebu padao i u 2021. da bi narastao u 2022. pa ponovno pao u 2023. Razlog takvom splitskom rastu i u doba pandemije jest veći broj privatnih

smještaja u kojima se turisti zapravo nisu morali susretati s drugim turistima te su bili sigurniji da se neće zaraziti korona virusom. Rast privatnog smještaja potaknut je i željom za zaradom od turizma, zbog malih poreza i očekivanog velikog rasta potražnje.

Tab. 5. Broj stalnih postelja u Zagrebu, Splitu i Republici Hrvatskoj (2018. - 2023.)

Broj stalnih postelja	SPLIT	ZAGREB	HRVATSKA
2018.	30 432	25 409	1 118 241
2019.	31 707	28 633	1 160 067
2020.	25 299	22 096	1 049 109
2021.	27 523	19 071	1 086 644
2022.	30 258	23 992	1 128 454
2023.	32 885	22 442	1 150 436

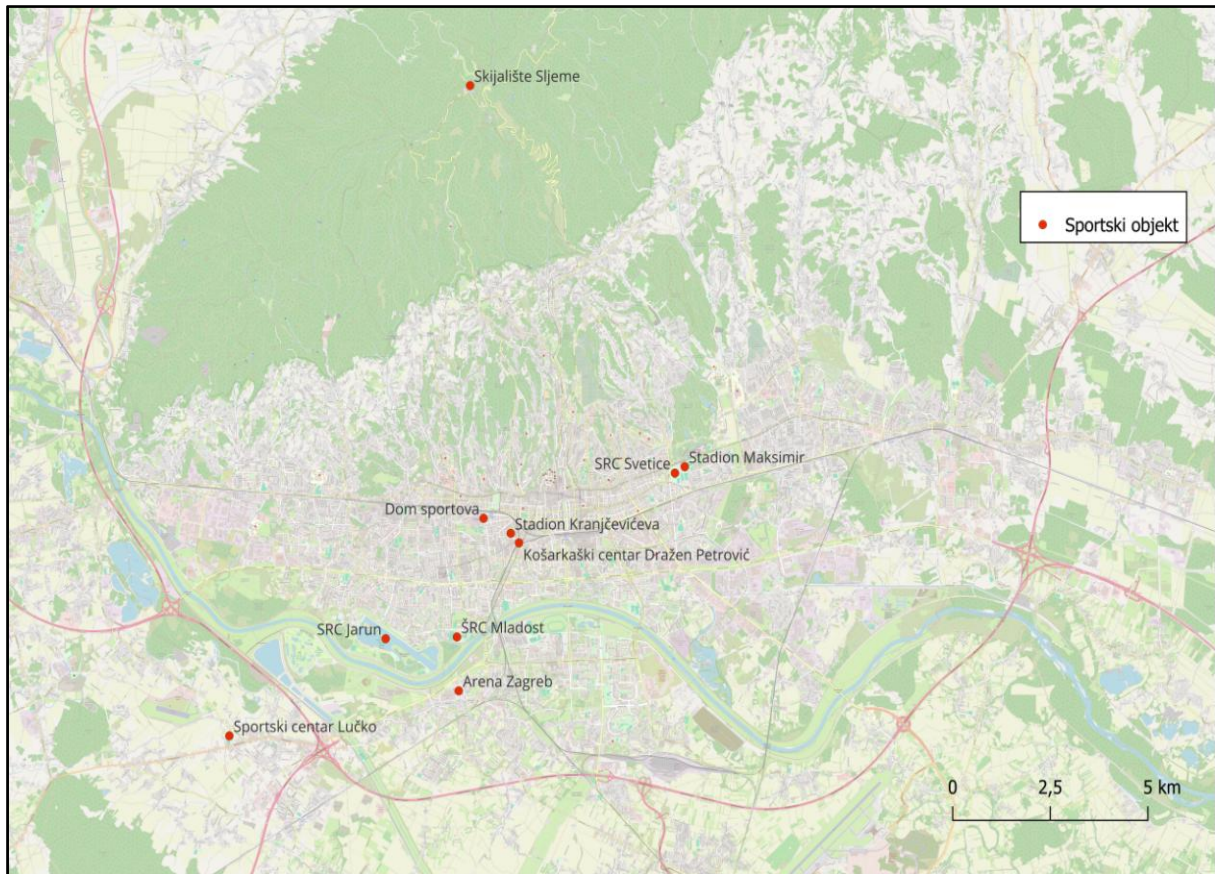
Izvor: DZS (2019 - 2023)

2. KOMPARATIVNA ANALIZA SPORTSKOG TURIZMA ZAGREBA I SPLITA

„Uspjeh koji je u sportu mjerljiv vezan je uz osjećaj ponosa, a to ga čini pogodnim za identifikaciju. Sportom se iskazuje dominacija, moć, a uspjesi su ti koji vode k izgradnji identiteta: natjecanje → rezultat → uspjeh → ponos → identitet. Upravo ta neophodna kompetitivnost koja vodi do sportskoga uspjeha utječe na popularnost sportaša, klubova, trenera, itd.“ (Zupanc i dr., 2021, 138).

2.1. Važniji sportski objekti u turističkoj ponudi Zagreba i Splita

Kako bi se sportska natjecanja mogla organizirati, potrebno je razviti dovoljno kvalitetnu sportsku infrastrukturu. U ovom će poglavlju biti dan osvrt na neke od prepoznatljivijih i važnijih sportskih objekata Zagreba (sl. 3.) i Splita (sl. 4.). Vrlo je važno istaknuti navedene objekte kako bi se i dao osvrt na to u kakvim uvjetima nastaju sportski uspjesi domaćih sportaša, a zbog kojih se kasnije organiziraju međunarodna sportska natjecanja u Republici Hrvatskoj. Nadalje, Sam i Hughson (2010, 1417) navode: „Definitivno najočitiji primjeri utjecaja sporta na grad odnose se na infrastrukturu. Sadržaji kao što su arene i olimpijski bazeni, ono su što mnogi danas očekuju od modernog grada. Stadion su posebno jedni od najupečatljivijih dijelova strukture (iako ne uvijek estetski privlačne) urbanih pejzaža (...)“.

Sl. 3. Najpoznatiji zagrebački sportski objekti
Izvor: ARCGis (2024)

Arena Zagreb jedan je od najnovijih i najprepoznatljivijih sportskih objekata u Zagrebu. Izgrađena je 2009. u svrhu organizacije Svjetskog prvenstva u rukometu za muškarce, kojem je Hrvatska bila domaćin. Trenutno u njoj PPD Zagreb igra svoje domaće utakmice u Ligi prvaka, a 2018. je iskorištena u organizaciji Europskog rukometnog prvenstva za muškarce. Nadalje, 2025. će Hrvatska biti sudomaćin Svjetskog prvenstva za rukometaše pa bi se polufinale (uz prethodne faze natjecanja) trebalo odigrati u Areni Zagreb. Iako je Arena Zagreb primarno sportski objekt, danas se često koristi za organizaciju koncerata zbog svog velikog kapaciteta. Pored nje se nalazi i Arena centar, gdje građani i turisti mogu obaviti kupnju ili se zabaviti. Arena Zagreb domaćin je i međunarodnih natjecanja, koja nisu rukometna. Arena je bila domaćin Arena Ice Fevera 2011. u sklopu hokejaške EBEL lige, košarkaškog Eurobasketa 2015. te Europskog prvenstva u džudu 2024., a bit će i domaćin Svjetskog prvenstva u hrvanju, 2025. „Prema osnovnoj konfiguraciji sjedala za održavanje rukometnih utakmica (također košarke, odbojke, tenisa, hokeja i malog nogometa) osigurano je 15 024 sjedećih mjesta u gledalištu. Tribine su koncipirane na način da je donjih 15 (26) redova predviđeno kao teleskopsko gledalište, dok je preostali dio gledališta fiksna i obuhvaća donju i gornju tribinu“ (Arena Zagreb, n.d.). Arena Zagreb se smatra dobro lociranom,

posebno zbog svoje blizine važnim prometnicama i javnom prijevozu. Nalazi se u Novom Zagrebu, što omogućava lako pristupanje iz raznih dijelova grada. Također, u okolici se nalaze parkirališta i druga infrastruktura, što je dodatna prednost. S druge strane, neki posjetitelji mogu smatrati da je malo udaljenija od centra grada, što može biti minus za one koji traže blizinu glavnim gradskim atrakcijama.

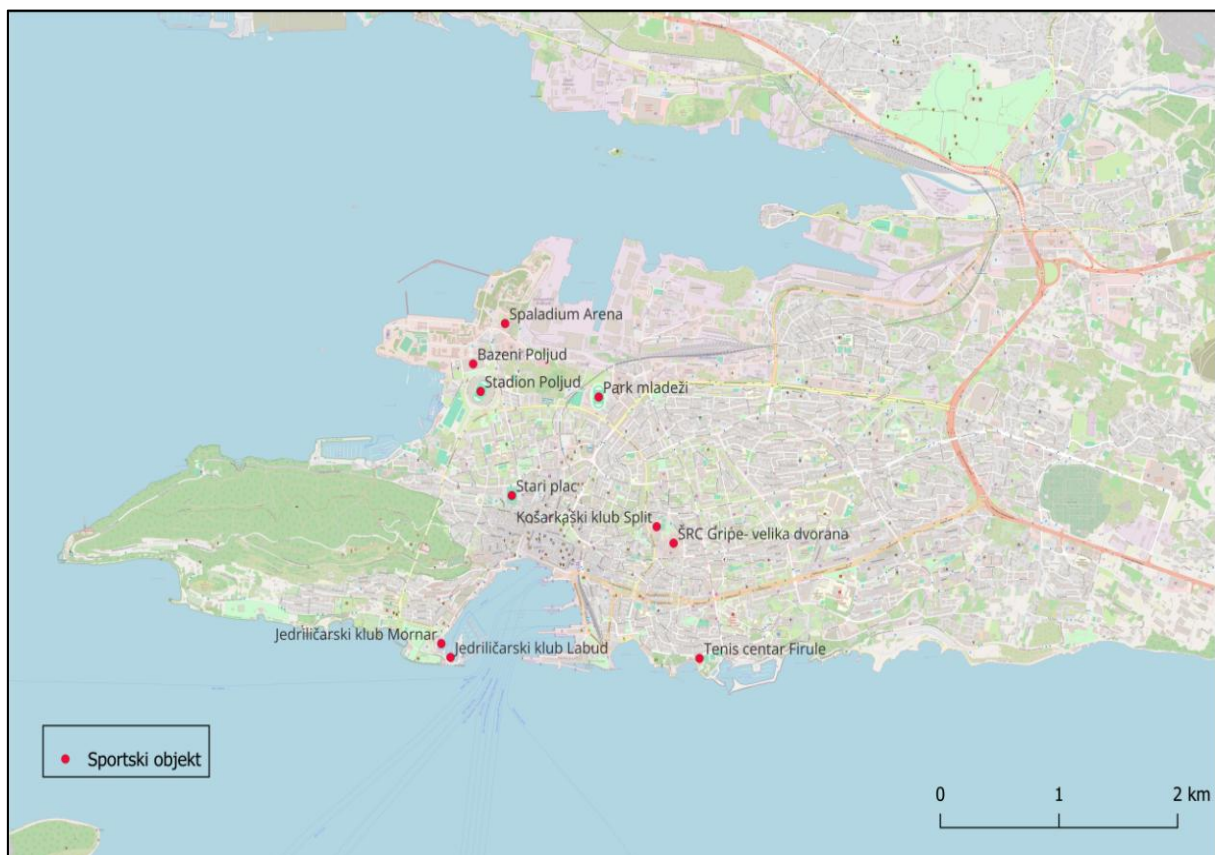
Crveni spust na Sljemenu koristio se kao staza za organizaciju FIS Svjetskog skijaškog kupa, kojem je domaćin bio Zagreb. „Od 2005. na Crvenome spustu organiziraju se i utrke Svjetskoga skijaškoga kupa, za čije je potrebe uređena asfaltirana cesta iz Bistre, a staza je dobila i rasvjetu te sustav za umjetno zasnježivanje“ (Opačić i dr., 2014, 66). Iako je posljednje izdanje utrke bilo održano 2022., postoji intencija da se utrka vrati u kalendar Svjetskog kupa zbog vrlo značajnih rezultata hrvatskih skijašica i skijaša na svjetskoj razini. Osim Crvenog spusta, Skijalište Sljeme sastoji se od još četiri skijaške staze, a njima se služi građanstvo te manji broj turista. Iako su klimatski izazovi poput nedostatka snježnog pokrivača sve veći, skijanje na Zagrebačkoj gori u posljednje 2 - 3 godine je moguće od prosinca do travnja, uz povremene prekide, ovisno o vremenskoj situaciji. Dodatni otežavajući prirodnogeografski faktor jest nadmorska visina. Sljeme se smatra dobrom lokacijom, posebno za ljubitelje prirode i sportskih aktivnosti. Kao najviši vrh Medvednice popularno je odredište za planinarenje, biciklizam i skijanje zimi. Iako je nešto udaljenije od centra Zagreba, blizina prirode i mogućnosti za rekreaciju čine ga atraktivnim. Također, dobro je povezano s gradom putem javnog prijevoza i cesta, što olakšava pristup.

Košarkaški centar Dražen Petrović je košarkaška sportska dvorana sa kapacitetom od 5 048 mjesta. Ime je dobila po velikanu hrvatske i svjetske košarke Draženu Petroviću“ (Upravljanje sportskim objektima Zagreb, n.d.). Dvorana je izgrađena za Univerzijadu 1987., a koristi se u svrhu odigravanja košarkaških utakmica KK Cibone te hrvatske košarkaške reprezentacije. Ponekad se u njoj održavaju i koncerti. Uz samu dvoranu nalazi se i Muzej Dražena Petrovića. Košarkaški centar Dražen Petrović smatra se dobrom lokacijom. Nalazi se u Zagrebu, blizu centra grada, što olakšava pristup posjetiteljima i ljubiteljima košarke. U blizini su i javni prijevoz i druge sportske i rekreacijske infrastrukture, što dodatno poboljšava dostupnost.

Sportski centar Lučko gimnastička je dvorana otvorena 2019., za potrebe sportske i ritmičke gimnastike, a u njoj trenira i aktualni svjetski doprvak u gimnastici Tin Srbić. Sportski centar Lučko nalazi se u blizini Zagreba, što ga čini lako dostupnim za posjetitelje iz Zagreba i okolice.

Od ostalih objekata valja izdvojiti **Kutiju Šibica**, dvoranu malog kapaciteta, u kojoj se i danas igra hrvatska rukometna liga, **ŠRC Mladost**, u sklopu kojeg postoje i plivački bazeni te vaterpolski bazen (na kojem je organizirano Europsko prvenstvo u vaterpolu za muškarce 2024.), ali i atletski stadion na kojemu se održava Memorijal Borisa Hanžekovića, jedan od najjačih svjetskih atletskih mitinga na svijetu. Športsko-rekreacijski centar Mladost je smješten na dobroj lokaciji. Nalazi se na Jarunu i okružen je prirodom, što ga čini atraktivnim mjestom za razne sportske i rekreativne aktivnosti. Blizina jezera Jarun dodatno poboljšava ponudu, jer posjetitelji mogu uživati u sportovima na vodi i drugim vanjskim aktivnostima. Centar je također lako dostupan javnim prijevozom i automobilom, a u blizini se nalaze i drugi sadržaji, što ga čini popularnim odredištem za sport i rekreaciju.

Kada je riječ o objektima kojima je plan u doglednom periodu pronaći i izgraditi kvalitetnu zamjenu, treba istaknuti **Stadion Maksimir**, dom GNK Dinamo Zagreba i **Ledenu dvoranu doma sportova**, nekadašnji dom hokejaškog kluba Medveščak Zagreb. U poglavlju 2.7. bit će dan osvrt na unaprjeđenje sportske infrastrukture.

Sl. 4. Najistaknutiji sportski objekti i klubovi u Splitu
Izvor: ARCGis (2024)

Kada je riječ o Splitu i sportskim objektima u tom gradu (sl. 4.), svakako je glavna pomisao **Poljud**. Taj je nogometni stadion izgrađen 1979. u svrhu organizacije Mediteranskih igara. Stadion je oblika školjke i općenito se smatra jednim od arhitektonski najzanimljivijih stadiona na svijetu. Na njemu svoje utakmice igra HNK Hajduk Split te povremeno hrvatska nogometna reprezentacija. Na stadionu je 1990. održano Europsko atletsko prvenstvo, a 2010. održan je i Kup kontinenta u atletici. Nadalje, na stadionu se održavaju i koncerti. Kapacitet sjedećih mjesta na stadionu je nešto manje od 34 000. Stadion Poljud u Splitu se nalazi na dobroj lokaciji, posebno za ljubitelje nogometa i sportskih događanja. Nalazi se blizu centra Splita, što ga čini lako dostupnim posjetiteljima, s pogledom na Marjan i blizinom obale. Stadion je dobro povezan javnim prijevozom, a u okolici se nalaze i druge usluge, kao što su restorani i kafići. Poljud je vrlo popularna lokacija za sportske događaje i koncerte.

Športski centar Park Mladeži u današnjem izdanju reizgrađen je 1987. za potrebe Mediteranskih igara. Sastoji se od atletske dvorane, atletskog stadiona i dvaju nogometnih terena. Ponajviše se koristi za atletska natjecanja na nacionalnoj i klupskoj razini, a domaći klub jest Atletski klub Split, ali i za nogomet jer se njime koriste nogometaši Radničkog nogometnog kluba Split. Smješten je u blizini centra grada, što omogućava lako pristupanje. Park nudi različite sportske sadržaje, uključujući terene za nogomet, košarku i druge sportove, kao i prostrane zelene površine za odmor i rekreaciju.

Spaladium Arena izgrađena je u svrhu Svjetskog prvenstva u rukometu 2009., ali se nakon toga nije često koristila. Još valja istaknuti Europsko prvenstvo u rukometu za muškarce 2018. te Europsko prvenstvo u vaterpolu za muškarce i žene 2022. kada je Hrvatska postala europskim prvakom u muškom vaterpolu po drugi put u svojoj povijesti. Kapacitet joj je oko 12 000 sjedećih mjesta. Arena je dobro povezana javnim prijevozom i ima dovoljno parking prostora, što je dodatna prednost.

Od važnijih objekata valja izdvojiti i **Tenis centar Firule**, koji se sastoji od osam zemljanih terena i dva betonska terena te **Športski centar Gripe**, koji se koristi za borilačke sportove, stolni tenis, streljaštvo i dizanje utega. Nadalje, sastoji se i od velike i male dvorane, a od važnijih natjecanja, osim već spomenutih Mediteranskih igara 1987., ugostio je i teniski Davis Cup.

2.2. Važnija sportska natjecanja organizirana u Zagrebu i Splitu

„U pasivnom sportskom turizmu, sport je glavni razlog putovanja ljudi koji upražnjavaju ulogu gledatelja i podupiratelja tijekom posjećivanja sportskih natjecanja. U ovom slučaju pojam „pasivni” može zavarati: neki su gledatelji doista „eksperti”, oni se unaprijed informiraju o događaju i osjećaju se snažno uključenima“ (Radicchi, 2013, 51-52).

Trofej Snježne Kraljice (Snow Queen Trophy), utrka je FIS Svjetskog skijaškog kupa, koja se na zagrebačkom Sljemenu održava(la) od 2005. pod imenom Zlatni Medvjed da bi 2006. u čast Janice Kostelić bila preimenovana u Trofej Snježne Kraljice, prema nadimku Janice Kostelić u hrvatskoj javnosti. Slalomska utrka vozila se na Crvenom spustu, a kroz povijest su svake godine dolazile najbolje skijašice i skijaši svijeta. Skijaši su svoje utrke na Sljemenu počeli skijati od 2008. Brojne su utrke koje su domaćoj publici donosile i radost i tugu. Godine 2005. u prvoj sljemenskoj utrci, Janica Kostelić nije završila utrku. Godine 2006. je nakon starta, prije prvih slalomskih vrata, izgubila i štap i rukavicu. Golom je rukom udarala polovinu slalomskih vrata, ostvarila ukupnu prednost od 1,9 sekundi pri ulasku u cilj druge vožnje i u konačnici završila 3. u svojoj oproštajnoj sljemenskoj utrci. Godine 2007. je Ana Jelušić ostvarila najbolji hrvatski ženski rezultat na Sljemenu i svoj rezultat karijere - 2. mjesto. Utrku je u ženskoj konkurenciji osvajala najbolja skijašica svih vremena Mikaela Shiffrin, koja je čak pet puta bila pobjednica Sljemena i pobjednica zasad zadnjeg sljemenskog slaloma 2023. Osim nje, utrku su osvajale i eminentne slalomašice poput Marlies Schild, Petre Vlhove i Tanje Poutiainen. S druge strane, u muškoj je konkurenciji Ivica Kostelić osvojio tri druga i jedno treće mjesto. Heroj sljemenske publike izgubio je prve dvije utrke na Sljemenu za pet odnosno deset stotinki sekunde i uz olimpijsko zlato, sljemenska pobjeda mu je jedina koja mu nedostaje u karijeri. Prvi osvajač utrke bio je Mario Matt 2008., dok je zasad posljednje izdanje utrke osvojio 2021. Linus Strasser. Utrku je osvajao pet puta Marcel Hirscher, najbolji skijaš svih vremena. Utrka je kroz povijest privlačila velik broj navijača (između 10 i 30 tisuća), ovisno o tome ima li Hrvatska skijaše konkurentne za sami vrh. Brojni su hrvatski skijaši na Sljemenu ostvarivali najbolje rezultate u karijeri, koji su ih kasnije vinuli u svjetski vrh. Sljemenska utrka medijski je jedna od najpraćenijih utrka praktički svake godine, u terminu između Nove godine i Sveta tri kralja. I muška i ženska utrka otkazivane su tri puta zbog nedostatka snijega ili lošeg vremena. Muška utrka nije u kalendaru Svjetskog kupa od 2023., dok ženska nije od 2024. godine zbog klimatskih uvjeta. Međutim, Hrvatski skijaški savez ulaže napore kako bi se sljemenske utrke vratile u kalendar u nekom drugom terminu (npr. sredinom ili krajem veljače). Diklić i Kesar (2023, 29) u svom radu ispituju percepciju javnosti o razvoju zimskog sportskog turizma na slučaju Medvednice:

„Iz prikupljenih odgovora može se izvući zaključak da više od dvije trećine lokalnog stanovništva vidi velike ili vrlo velike koristi održavanja FIS Snježne kraljice za promociju grada Zagreba i Hrvatske na međunarodnom tržištu.“ U kontekstu brendiranja Zagreba kroz utrke Snježne kraljice, valja istaknuti još jedan zanimljiv detalj. Sami sportaši su ti na temelju čijih se uspjeha organizira utrka (u ovom slučaju obitelj Kostelić). Međutim, nameće se pitanje što će se dogoditi s natjecanjem kada sportaši zbog kojih se utrka organizira završe karijeru. „Postoji jako dobar primjer kako osoba može biti važna za sportski događaj. To je teniski turnir iz serije ATP 250 u Beogradu. Usprkos jako kratkoj povijesti turnira, kao i povijesti organizacijskih i sportskih uspjeha, koji mogu stvoriti dodanu vrijednost brendu, teniska zvijezda Novak Đoković donosi turniru iznimnu posjećenost i reputaciju“ (Melović i dr., 2018, 71). Nadalje, kada je riječ o sportašima koji postaju simbolima određenih sportova i država, valja istaknuti i alpsko skijanje kao austrijski nacionalni sport. „Uspjeh Hermanna Maiera na Zimskim olimpijskim igrama u Naganu 1998. doista je bio izniman događaj. Više od 20 godina nakon trijumfa Franza Klammera, dogodio se Maierov ozbiljan pad na olimpijskoj utrci spusta te dvije zlatne medalje koje je osvojio u uzastopnim utrkama veleslaloma i superveleslaloma, a koje su ga transformirale u slavnog Herminatora“ (Horak, Spitaler, 2003, 1515).

Kada je riječ o utrci na Sljemenu, ona ipak nije ugašena sportskim umirovljenjem Ivice Kostelića, iako hrvatski predstavnici nakon odlaska obitelji Kostelić nekoliko godina nisu uspjeli postići niti ulazak u drugu vožnju. Razlog tomu nalazi se u činjenici da su utrke organizirane na vrlo visokoj razini i da je Zagreb zapravo najmnogoljudnije mjesto koje organizira utrke Svjetskog skijaškog kupa. Danas, Hrvatska ima čak petero skijašica i skijaša, koji su u sezoni 2023./2024. ostvarili plasmane u najboljih 10 u nekoj od utrka Svjetskog kupa. Međutim, čak ni to nije garancija da će se sljemenske utrke vratiti u Svjetski skijaški kup.

Memorijal Borisa Hanžekovića održava se na Mladosti od 1951. godine u Zagrebu i jedan je od najjačih svjetskih atletskih mitinga, trenutno u kategoriji World Athletics Continental Tour Gold. Miting se održava svake godine, krajem atletske sezone, najčešće u rujnu. Na njemu su nastupali ponajbolji svjetski atletičari, a među njima i Blanka Vlašić i Sandra Perković. Blanka Vlašić je 2009. u skoku u vis preskočila 208 centimetara te postala druga najuspješnija skakačica svih vremena. Od 7. srpnja 2024. Vlašić je pomaknuta na 3. mjesto svih vremena, nakon što je Ukrajinka Mahuchikh postavila novi svjetski rekord od 210 centimetara. Na mitingu je nastupio i Usain Bolt, po mnogima ponajbolji atletičar svih vremena. Miting je

posljednjih godina postao dvodnevni i trodnevni. **Memorijal Ivana Ivančića** natjecanje je u bacanju kugle, koje se održava kod zagrebačkih fontana. **Zagreb City Challenge** natjecanje je u vertikalnim i horizontalnim skokovima, održano prvi put 2023., na Trgu bana Josipa Jelačića. Miting bilježi veliku medijsku popraćenost, ali malu posjećenost zbog same stadionske infrastrukture, koju je potrebno unaprijediti.

U Zagrebu se od međunarodnih natjecanja svake godine održavaju i natjecanja u muškoj rukometnoj Ligi prvaka te u europskim nogometnim natjecanjima. Zagreb je ugostio i brojna višednevna velika međunarodna natjecanja, od kojih su najveća Univerzijada 1987. i Svjetsko prvenstvo u rukometu za muškarce 2009. godine.

Kada je riječ o natjecanjima organiziranima u Splitu, najznačajnije natjecanje bile su zasigurno Mediteranske igre 1979. Split je bio i domaćin Svjetskog prvenstva u rukometu za muškarce 2009. te Svjetskog prvenstva u rukometu za žene 2003. Split je 1990. ugostio i Europsko atletsko prvenstvo. U Splitu se također svake godine odigravaju europska klupska nogometna natjecanja. Međutim, valja napomenuti kako Split vrlo rijetko ugošćuje najbolje sportaše svijeta, odnosno ima natjecanja najviše svjetske razine, a kada se organiziraju višednevna sportska velika natjecanja, Split se gotovo uvijek pojavljuje kao sudomaćin uz ostale hrvatske gradove. Jedan od izuzetaka je bio Kup kontinenata u atletici 2010. Od ostalih splitskih natjecanja mogu se izdvojiti Polumaraton sv. Duje i Marjanska skalina.

2.3. Aktivni sportski turizam u Zagrebu i Splitu

„Igra kao specifičan model čovjekovog ponašanja u slobodnom vremenu, sadrži kulturne, socijalne, već spomenute zdravstvene, kao i elemente zabave. Kroz igru čovjek teži i za osobnim potvrđivanjem, koje se manifestira kroz potrebe za priznanjem, pripadanjem, uvažavanjem“ (ur. Bartoluci i dr., 1998, 259). Iako je u prethodnim dijelovima rada uvelike dan osvrt na pasivni sportski turizam, svakako ne treba zaboraviti ni važnost aktivnog sportskog turizma. Tonković Pražić i dr. (2021, 159-160) proveli su istraživanje analize karakteristika amaterskih sportaša kao turista na studiji slučaja trek i trail trkača. Zaključili su kako aktivni sportski turizam nije dovoljno promoviran i vrlo je ovisan o potrošnji samih turista, koja pak ovisi o organizaciji sportskog događaja, ali i široj turističkoj ponudi: „Nadalje, skupina trkača koja troši od 500 do 1000 HRK sklonija je sudjelovati na većem broju utrka, kao i zadržavati se dulje u destinaciji i noćiti u privatnom smještaju. Organizatorima se može preporučiti ulaganje zajedničkih napora s lokalnim pružateljima smještaja za organiziranje povoljnijih smještajnih kapaciteta sudionicima utrke te ulaganjem

dodatnih napora u komuniciranje turističkih atrakcija destinacije kako bi privukli sudionike na utrku.“

Čep i Krajinović (2021, 450-451) u svom istraživanju o potencijalima razvoja održivog sportskog turizma kontinentalne Hrvatske navode „ograničenja održivog razvoja sportskog turizma na analiziranom području: demografske promjene koje su posljedica iseljavanja iz ovog područja; nedovoljna povezanost, odnosno suradnja između pružatelja usluga; slabija prometna povezanost i općenito nedostatna prometna infrastruktura; loša promocija ove regije kao zasebne cjeline koja raspolaže brojnim potencijalima za razvoj održivih proizvoda i nedovoljna usmjerenost na segment potrošača usmjerenih na održive proizvode.“ Po pitanju aktivnog sportskog turizma, Split prednjači pred Zagrebom. Neke od aktivnosti su: jedrenje na dasci na plažama Žnjan i Kaštelet, biciklizam i slobodno penjanje na stijenama južnih padina Marjana. Kada je riječ o biciklističkim rutama, postoji ih nekoliko: Žrnovnica - Zvezdano selo Mosor - Žrnovnica (duljine 23,6 km), Staza Gospe od Prizidnice (12,2 km) i Brdsko - biciklistički put Marjan (5 km) (Turistička zajednica Grada Splita, n.d.). Staze nisu jako duge, a ni teške te ih stoga mogu pokušati savladati i mladi turisti i rekreativci. Za bilo kakav oblik sportskog turizma pa tako i za aktivni, potrebna je infrastruktura: „Model razvoja cikloturizma koji se napravio je pokazao da se cikloturizam može razviti samo u onim destinacijama koje razvijaju kompletnu ponudu infrastrukture za cikloturiste: uredene staze, označene staze, info table, karte, digitalne karte, web aplikaciju, mobilnu aplikaciju, QR kodove i integrirane društvene mreže. U slučaju nedostatka bilo kojeg od ovih segmenata infrastrukture dolazi do značajnog gubitka potencijalnog tržišta. Cikloturistička ponuda mora uključivati sve dodatne cikloturističke usluge i proizvode: bike & bed, bike servis, bike transport, bike dućane, rent a bike, bike vodiče i bike znanost“ (Špadina i dr., 2018, 85).

U nastavku su prikazani rekreativni sportski događaji u Zagrebu i Splitu (tab. 6.).

Tab. 6. Popis sportskih događaja rekreativaca u Zagrebu i Splitu po mjesecima u 2024.

Događaj	Mjesec	Grad
24. Splitski maraton	veljača	Split
2. festival nordijskog hodanja i pješaćenja 2024.	ožujak	Split
Trčaona-2. pokazni trening	ožujak	Zagreb
7. zagrebački proljetni cener	ožujak	Zagreb
15. Hendrix Half	ožujak	Zagreb
10. Marjanska Skalinada 2024.	travanj	Split

13. regata sv. Dujma	svibanj	Split
B2 Run Split 2024.	svibanj	Split
3. Savski maraton	svibanj	Zagreb
11. Memorijal Marije Topić	svibanj	Zagreb
To nisu samo ženske stvari- utrka	svibanj	Zagreb
34. brdska trka Boroša	svibanj	Zagreb
Medvednica Trail	svibanj	Zagreb
Highlander Medvednica	lipanj	Zagreb
13. Split Open- šahovski festival 2024.	kolovoz	Split
Međunarodno finale Plazma Sportskih igara mladih	kolovoz	Split
Gran Fondo Konzum Rollercoaster 2024.	rujan	Zagreb
B2 Run Zagreb 2024.	rujan	Zagreb
3. zagrebačka milja - utrka na 1609 m	rujan	Zagreb
7. Utrka za život	rujan	Zagreb
Terry Fox Run	rujan	Zagreb
I. inkluzivna sportska olimpijada Zagreb- Istok 2024.	rujan	Zagreb
26. Marjanski đir- Prvenstvo Hrvatske u olimpijskom triatlonu za dobne skupine	rujan	Split
Konzum Glow Run 2024.	rujan	Split
Splitski festival jedrenja 2024.	rujan,listopad	Split
32. Zagrebački maraton	listopad	Zagreb
StartUp Europe Regatta 2024	listopad	Split
Dalmacija Ultra Trail	listopad	Split
Zagrebački noćni cener 2024- gradska ulična utrka	studenj	Zagreb

Izvor: InfoZagreb, n.d.; Turistička zajednica Grada Splita, n.d.

U *Planu razvoja Splitsko - dalmatinske županije 2022.-2027.*, ne spominje se puno sport, a kamo li sportski turizam. Sve što se da iščitati iz tog dokumenta jest da je veliki problem i za lokalno stanovništvo izostanak sportske infrastrukture, koju bi trebalo biti moguće sufinancirati iz EU fondova. Nadalje, ističe se i kako su splitski sport, kao i njegovi sportaši važni promidžbeni aduti u turizmu (RERASD javna ustanova za koordinaciju i razvoj Splitsko - dalmatinske županije, 2022). Međutim, *Strateški plan brendiranja integriranog programa Splita kao grada sporta i kulture*, s kraja 2019. daje detaljniji uvid u same ciljeve

razvoja sportskog turizma u Splitu pa se tako za aktivni sportski turizam ističe sljedeće: „Prema studiji Istraživanje turista koji koriste sportske sadržaje, motiviranih sportom i motiviranih kulturnom baštinom istaknuti su trendovi potražnje u sportskom turizmu. S obzirom da su sva putovanja motivirana željom za autentičnim iskustvima jednako tako i kod sportskog turizma traži se autentično iskustvo koje se može doživjeti samo na određenim lokacijama. Raste interes za netradicionalne sportove, poput e-sportova i drugih koji koriste nove tehnologije, traže se odmori nakon samog događanja koji uključuju aktivnosti u destinaciji, rastom popularnosti sporta potiče se obnova i izgradnja kompleksa, stadiona i drugih sportskih objekata kako bi se zadržala konkurentnost“ (DCT - Digitalne kulturne transformacije i Studio Sudar, 2019). Pri tom valja spomenuti kako su e-sportovi (natjecanja u videoigrama sportske tematike) sve popularniji kod mladih i često se organiziraju natjecanja u e-sportovima, a 2023. je Međunarodni olimpijski odbor bio organizator natjecanja The Olympic Esports Series u nekoliko e-sportova (jedrenje, taekwondo, streličarstvo...) u svrhu njihove popularizacije uoči Olimpijskih igara u Parizu 2024. Najbolji natjecatelji u e-sportovima najčešće se na kraju sezone okupljaju u nekom gradu i na istom mjestu odigravaju završnicu natjecanja i dobivaju nagrade. Kada je riječ o Zagrebu, iako skijalište Sljeme nije previše atraktivno, ipak ga posjećuje i ponešto stranih turista (u trenucima kad ima dovoljno snijega). Medvednica nudi i mogućnost planinarenja pa i brdskog biciklizma u nekim svojim dijelovima.

2.4. Nostalgični sportski turizam

Nostalgični sportski turizam također je dio sportske turističke ponude. Ponajviše se odnosi na posjećivanje mjesta održavanja kulturnih sportskih natjecanja, kao što su olimpijske igre ili svjetska prvenstva, a također uključuje i posjećivanje sportskih muzeja posvećenih nekom sportašu, sportskom događaju ili općenito sportu. Dodig i dr. (2022, 35) navode pet oblika mjesta vezanih uz sportsku baštinu: sportski muzeji, kuće slavnih, stadioni ili arene, memorijalni objekti, posjetiteljski centri i kombinirani objekti. Uz to, navode: „Sportsku baštinu ili naslijeđe mogu sačinjavati svaki očuvani i prikupljeni artefakti iz povijesti određenog sporta ili sportske organizacije, bilo da su u materijalnom ili nematerijalnom obliku. Činjenica da se sportska natjecanja održavaju često, daje mogućnost generiranju novog sadržaja kada je u pitanju sportsko naslijeđe, što ovisi o uspjesima sportskog kolektiva, te upravo to može biti okidač, odnosno inicijator turizma sportske nostalgije kod sportskih turista.“

Muzej Dražena Petrovića u Zagrebu jest vrlo dobar primjer sportskog muzeja, a temelji se na liku i djelu Košarkaškog Mozarta te prati uspjehe tijekom njegove karijere, a svakako je prednost što se muzej nalazi uz dvoranu u kojoj igra Košarkaški klub Cibona na Trgu Dražena Petrovića.

S druge strane, u Zagrebu postoji i **Muzej sportskih ZGoda**. To je interaktivni muzej kojemu je glavni cilj upoznati posjetitelje s poviješću zagrebačkog sporta i zagrebačkim sportašima te pravilima i poviješću nekih od sportova, koje je moguće i probati uz pomoć simulatora ili same sportske opreme (od mačevanja do alpskog skijanja).

Najavljeno je i otvaranje **Hrvatskog sportskog muzeja** u Zagrebu do kraja 2024. Međutim, na web stranicama muzeja 2025. piše da je privremeno zatvoren.

U Splitu postoji **Kuća slave splitskog sporta**, a nalazi se u sklopu dvorane Gripe. Međutim, u nju se slabo ulaže, a posjete su po dogovoru (izuzev onih u Noći muzeja).

3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

U dobno - spolnoj strukturi ispitanika (tab. 7. i tab. 8.), vidljivo je kako je spolni sastav ispitanika jednak u obje ankete, dok je u dobnoj strukturi primjetno kako Zagreb ima 17 % više ispitanika srednje dobi, dok Split ima 13 % više mladih i 4 % više starih ispitanika.

Tab. 7. Dobno - spolna struktura ispitanika u anketi za Zagreb

Kategorija	Spol / Dobna skupina	Broj ispitanika	Udio (%)
Spolni sastav ispitanika	muški spol	46	46
	ženski spol	54	54
Dobni sastav ispitanika	18-30	54	54
	30-60	42	42
	više od 60 godina	4	4
UKUPNO		100	100

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Tab. 8. Dobno - spolna struktura ispitanika u anketi za Split

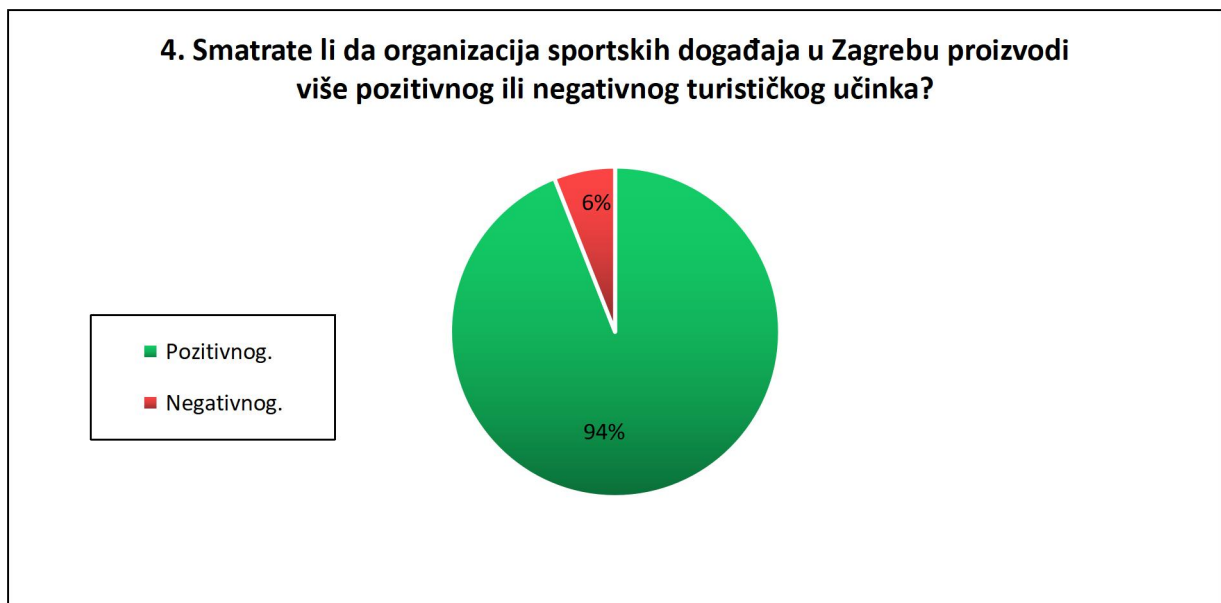
Kategorija	Spol/Dobna skupina	Broj ispitanika	Udio (%)
Spolni sastav ispitanika	muški spol	11	46
	ženski spol	13	54
Dobni sastav ispitanika	18-30	16	67
	30-60	6	25
	više od 60 godina	2	8
UKUPNO		24	100

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Na 3. pitanje: *Jeste li sportaš ili sportski djelatnik?*, 28 % ispitanika u anketi za Zagreb i 29 % ispitanika u anketi za Split je odgovorilo potvrdno, što omogućuje dodatnu usporedbu odgovora zagrebačkih i splitskih ispitanika unutar ove podskupine, a čiji će rezultati biti izneseni u drugom dijelu ovog poglavlja. Pri tom valja napomenuti kako je stavljena napomena ispitanicima kako bi do kraja razumjeli pitanje: *Profesionalnim sportašima smatraju se osobe koje se bave sportom redovito i nastupaju za klubove i/ili reprezentaciju.*

Pod pojmom sportski djelatnik podrazumijevaju se treneri, fizioterapeuti, psiholozi i ostali ljudi koji su direktno uključeni u proces pripreme sportaša ili sportske ekipe za natjecanje (Anketno istraživanje, 2024).

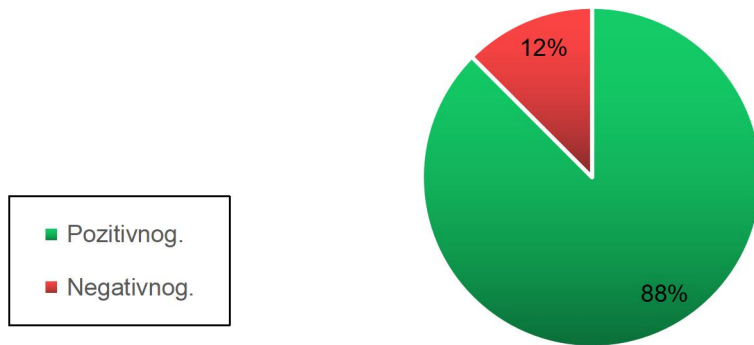
U oba grada vrlo visok broj ispitanika smatra da organizacija sportskih događaja generira više pozitivnih turističkih učinaka (sl. 5. i sl. 6.). Razlog takvim rezultatima nalazi se u činjenici da postoji dosta važnih pozitivnih turističkih učinaka. To su: otvaranje novih radnih mjesta, dolazak stranih turista i izravni i neizravni učinci potrošnje, svijest o zdravom načinu života, povezivanje lokalne zajednice i brendiranje grada kao sportske destinacije.

Sl. 5. Turistički učinci organizacije sportskih događaja u Zagrebu

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

4. Smatrate li da organizacija sportskih događaja u Splitu proizvodi više pozitivnog ili negativnog turističkog učinka?

Sl. 6. Turistički učinci organizacije sportskih događaja u Splitu

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Na pitanje: *Koji od sljedećih sportova najradije pratite uživo na sportskim borilištima kao pasivni sportski turist?*, vidljiva je (tab. 9.) jasna razlika u preferenciji praćenja određenih sportova. Tako čak 50 % Splićana prati nogomet, dok je udio Zagrepčana upola manji (26 %). Razlog tomu vjerojatno leži u činjenici da se u sezoni 2023. / 2024. HNK Hajduk nakon dugo vremena bori za naslov u Hrvatskoj nogometnoj ligi. Čak 24 % Zagrepčana, a 17 % Splićana izjašnjavaju se da nisu pasivni sportski turisti. Razlog tomu vjerojatno je u činjenici da se u Zagrebu i Splitu ipak organizira velik broj sportskih natjecanja te zbog toga Zagrepčani i Splićani nemaju potrebu putovati u neko drugo mjesto da bi pratili neko sportsko natjecanje. Zanimljivo je kako čak 10 % Zagrepčana prati zimske sportove. Iako je klima u Zagrebu nepogodna za organizaciju zimskih sportskih događaja, u blizini Zagreba nalazi se slovenska Kranjska Gora kao najbliže skijališno mjesto održavanja Svjetskog kupa. Zanimljivo je istaknuti i kako Splićani ne prate čak 50 % ponuđenih sportova, dok Zagrepčani prate svaki od navedenih. Pri tom, valja napomenuti kako su ispitanici i sami mogli upisati sport ili skupine sportova koje prate, ukoliko nisu ponuđeni. To ukazuje na činjenicu kako Zagrepčani ipak imaju razvijeniju sportsku kulturu. Jasno je da se veslanje ili plivanje, u kojima su Splićani osvajali olimpijske medalje, prate intenzivnije od npr. skijanja. Jedan od mogućih razloga nezainteresiranosti Splićana za polovinu sportova jest izostanak želje za putovanjem ili nedostatak financijskih sredstava za put.

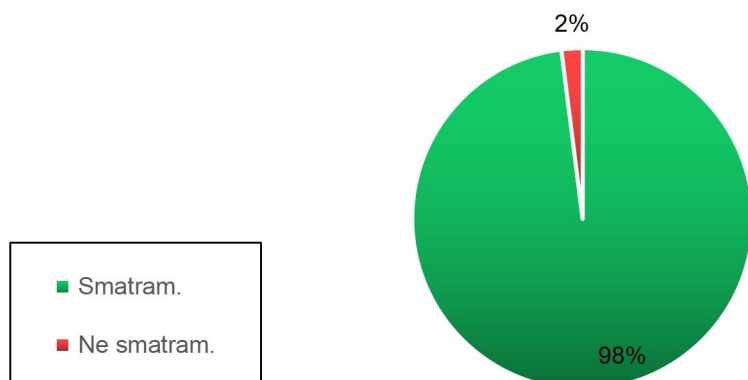
Tab. 9. Praćenje sportova kao pasivni sportski turist

Odgovor	Udio Zagrepčana (%)	Udio Splitskana (%)
Atletika	4	4
Biciklizam	2	0
Borilački sportovi	8	8
Košarka	6	0
Nisam pasivni sportski turist	24	17
Nogomet	26	50
Odbojka	2	0
Plivanje	2	0
Rukomet	10	13
Tenis	4	8
Veslanje	2	0
Zimski sportovi	10	0

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Čak 98 % Zagrepčana odgovorom je potvrdilo kako je potrebno organizirati više sportskih natjecanja u kontekstu popularizacije Zagreba kao turističke destinacije sportskog turizma (sl. 7.), dok je 88 % Splitskana odgovorilo potvrdno na isto pitanje postavljeno za Split (sl. 8.). Ovakvi rezultati ukazuju na to da su Splitskani malo zadovoljniji brojem natjecanja u Splitu vjerojatno jer prioritet organizacije sportskih natjecanja kvaliteta, a ne kvantiteta, iako se u Zagrebu organizira više natjecanja profesionalnog sporta nego u Splitu.

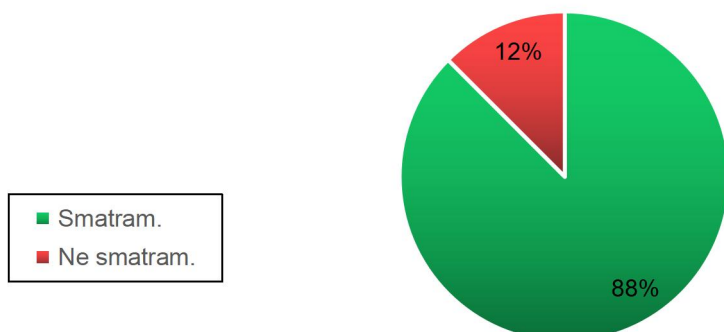
6. Smatrate li da bi se u Gradu Zagrebu trebalo organizirati više natjecanja profesionalnog sporta, kako bi se kroz medije Grad Zagreb popularizirao kao destinacija sportskog turizma?

Sl. 7. Potreba za organizacijom većeg broja natjecanja u Zagrebu

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

6. Smatrate li da bi se u Gradu Splitu trebalo organizirati više natjecanja profesionalnog sporta, kako bi se kroz medije Grad Split popularizirao kao destinacija sportskog turizma?

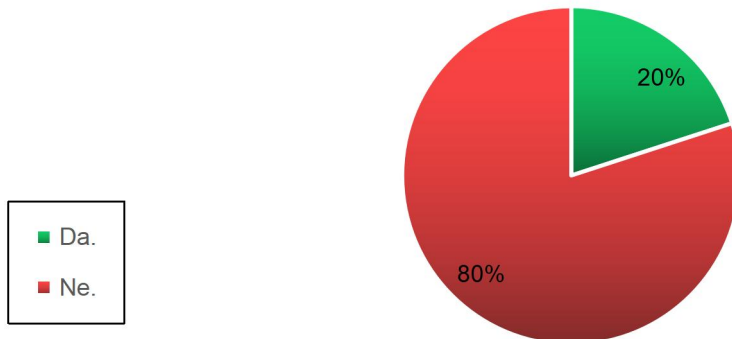

Sl. 8. Potreba za organizacijom većeg broja natjecanja u Splitu

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Čak 80 % Zagrepčana i 71 % Splitsčana (sl. 9. i sl. 10.) odgovorilo je kako ne smatraju da postoji dovoljno sportskih objekata za kvalitetnu turističku ponudu u kontekstu pasivnog sportskog turizma. Ispitanici očito smatraju da se ne ulaže dovoljno u izgradnju sportskih objekata, čime se koči razvoj sportskog turizma i u Zagrebu i u Splitu.

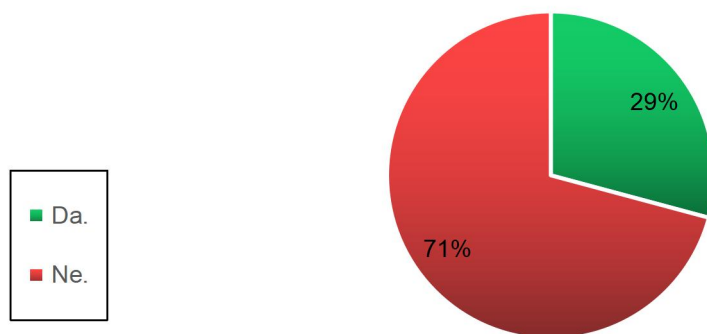
7. Smatrate li da Grad Zagreb ima dovoljno sportskih objekata za kvalitetnu turističku ponudu u kontekstu pasivnog sportskog turizma?

Sl. 9. Dostatnost broja sportskih objekata u Zagrebu

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

7. Smatrate li da Grad Split ima dovoljno sportskih objekata za kvalitetnu turističku ponudu u kontekstu pasivnog sportskog turizma?

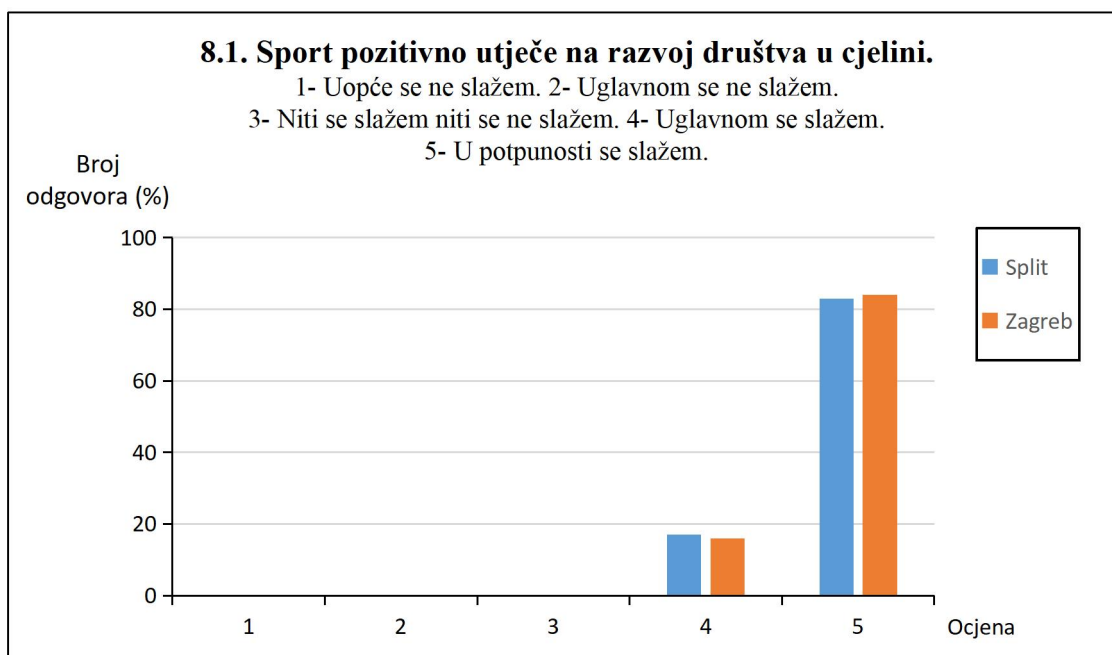

Sl. 10. Dostatnost broja sportskih objekata u Splitu

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

U pitanjima 8.1. do 8.9. ispitanici su s ocjenama od 1 do 5 vrednovali tvrdnje. **Pri tom su ocjene imale sljedeće vrijednosti: 1 - Uopće se ne slažem. 2 - Uglavnom se ne slažem. 3 - Niti se slažem niti se ne slažem. 4 - Uglavnom se slažem. 5 - U potpunosti se slažem.**

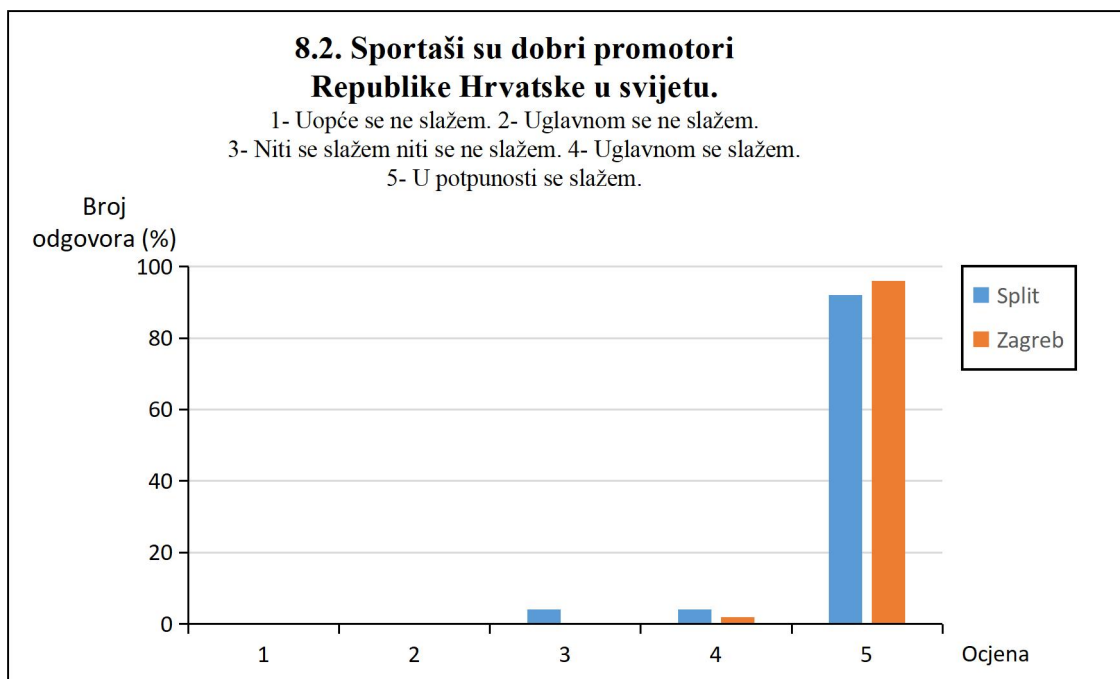
Ispitanici su najprije ocjenjivali tvrdnju da sport pozitivno utječe na razvoj društva u cjelini. Više od 80 % i zagrebačkih i splitskih ispitanika u potpunosti se slaže s navedenom tvrdnjom, pri čemu je aritmetička sredina zagrebačkog skupa 4,84, dok je za splitski skup aritmetička sredina 4,83 (sl. 11.). Ovako visoke ocjene proizlaze iz činjenice da sport ima nekoliko izrazito pozitivnih učinaka na razvoj društva. To su: fizičko i mentalno zdravlje, zajedništvo, razvoj vještina, promicanje pozitivnih vrijednosti i stvaranje pozitivnih životnih navika (odgovornosti i upornosti).

Sl. 11. Stav ispitanika o utjecaju sporta na razvoj društva u cjelini

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

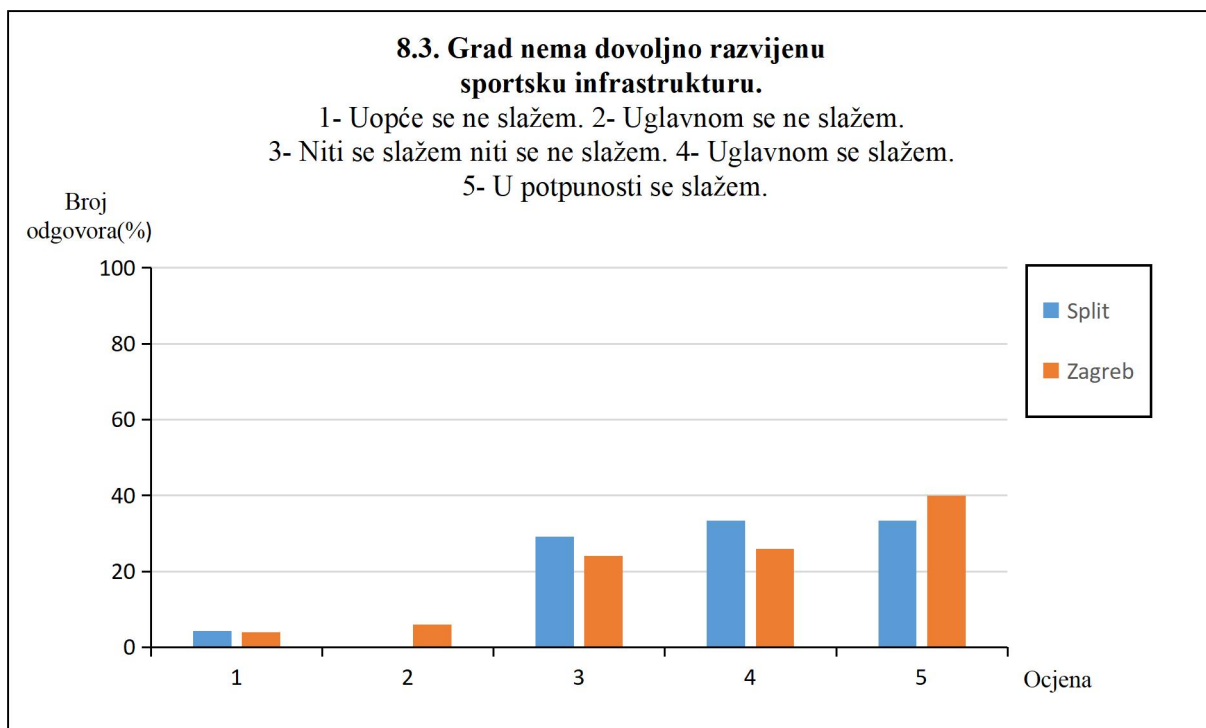
Više od 90 % ispitanika u svakom od skupova u potpunosti se složilo s tvrdnjom da su sportaši dobri promotori Republike Hrvatske u svijetu (sl. 12.). Aritmetička sredina zagrebačkog skupa iznosi 4,94, dok aritmetička sredina splitskog skupa iznosi 4,88. Hrvatski su sportaši dobri promotori Republike Hrvatske u svijetu jer svojim uspješnim rezultatima promiču hrvatski identitet i kulturu u svijetu, doprinose vidljivosti Hrvatske na međunarodnoj sceni te stvaraju pozitivnu sliku o Hrvatskoj. Uz to, oni su često uključeni u humanitarne akcije, čime promiču pozitivne vrijednosti, a svojim nastupima jačaju identitet nacije, potičući osjećaje zajedništva i ponosa.

Sl. 12. Stav ispitanika o sportašima kao promotorima Republike Hrvatske

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Tvrđnja kako Zagreb, odnosno Split nema dovoljno razvijenu sportsku infrastrukturu dobila je više ocjena 5 (u potpunosti se slažem) od Zagrepčana - 40 % u odnosu na splitskih 33,3 % (sl. 13.). Aritmetička sredina iznosi 3,92 za oba grada. S obzirom na distribuciju odgovora, moglo bi se zaključiti kako ispitanici ne smatraju u potpunosti da Zagreb i Split nemaju dovoljno razvijenu sportsku infrastrukturu, što nije u potpunosti netočno jer sportska infrastruktura postoji. Međutim, može se postaviti pitanje u kakvom je stanju ta sportska infrastruktura (npr. Stadion Maksimir ili Park mladeži). S druge strane, valja napomenuti i da se sportska infrastruktura razlikuje od sporta do sporta.

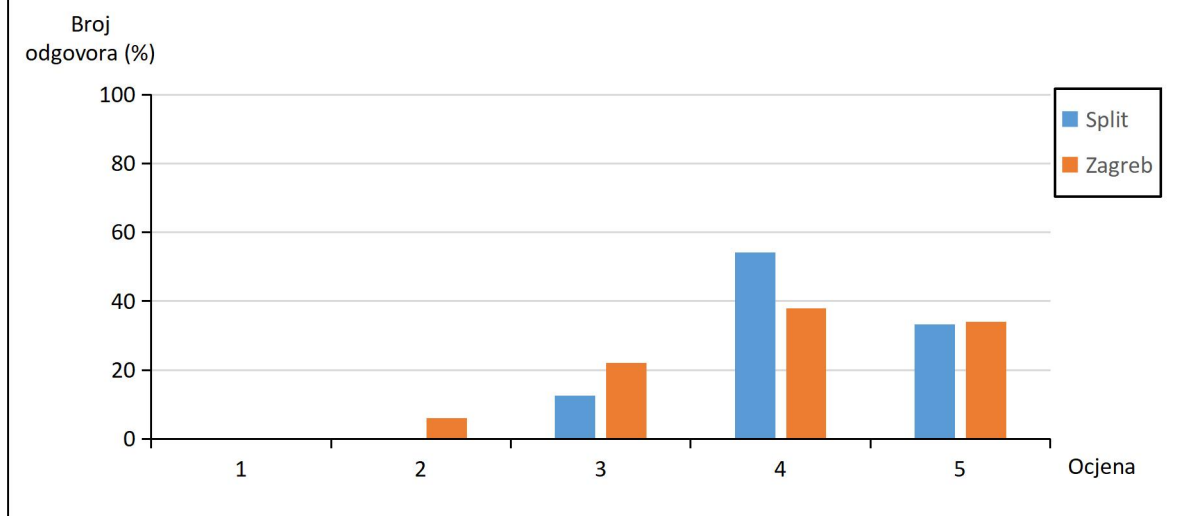
Sl. 13. Stav ispitanika o razvijenosti sportske infrastrukture u njihovom gradu

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Čak 72 % Zagrepčana i 87,5 % Splitskana vrednovalo je (sl. 14.) tvrdnju da su sportski uspjesi često podcijenjeni u društvu ocjenom 4 (uglavnom se slažem) ili 5 (u potpunosti se slažem). Za Zagreb je aritmetička sredina 4,00, dok je za Split aritmetička sredina 4,21. Ovo je prvo pitanje u kojem postoji nešto veća razlika u iznosima aritmetičkih sredina. Iako ova tvrdnja nije strogo geografska, može se povezati uz temu sportskog turizma jer ako sami Hrvati ne poštuju svoje sportaše, teško je očekivati da će onda ulagati u sport i htjeti organizirati sportska natjecanja. Nažalost, ispitanici su se složili s navedenom tvrdnjom, što ukazuje na to da hrvatski sportaši, bez obzira na sve svoje uspjehe nemaju poštovanje u društvu.

8.4. Sportski uspjesi su često podcijenjeni u društvu.

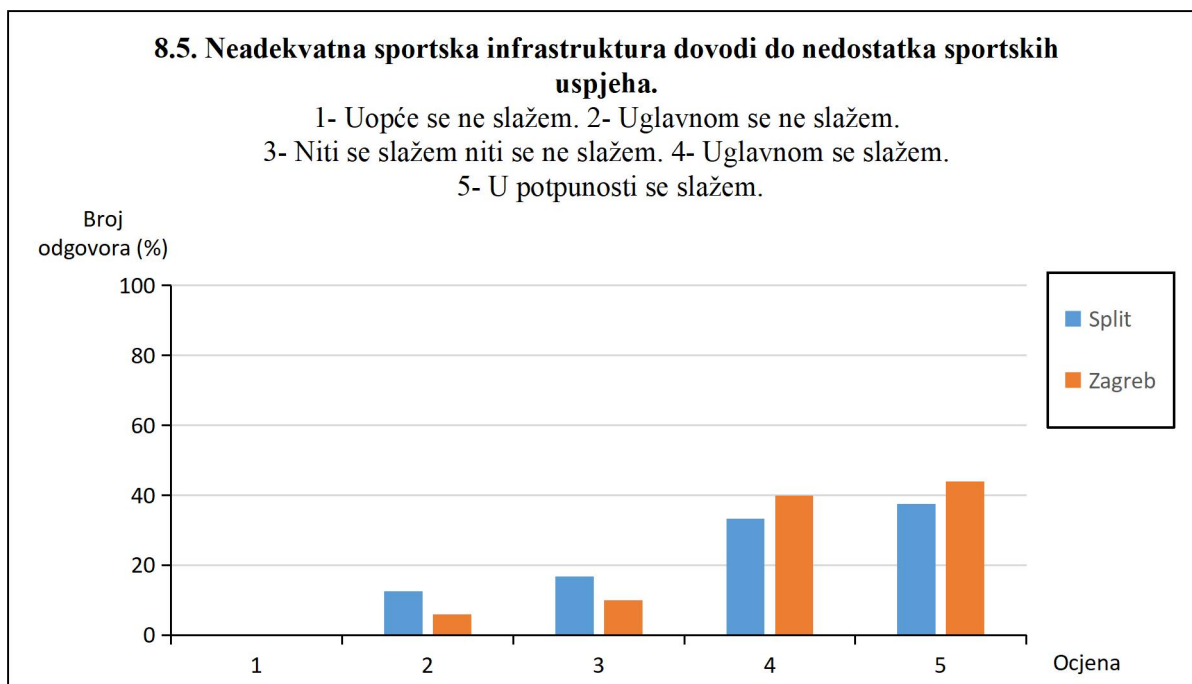
1- Uopće se ne slažem. 2- Uglavnom se ne slažem.
3- Niti se slažem niti se ne slažem. 4- Uglavnom se slažem.
5- U potpunosti se slažem.

Sl. 14. Stav ispitanika o podcijenjivanju sportskih uspjeha u društvu

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

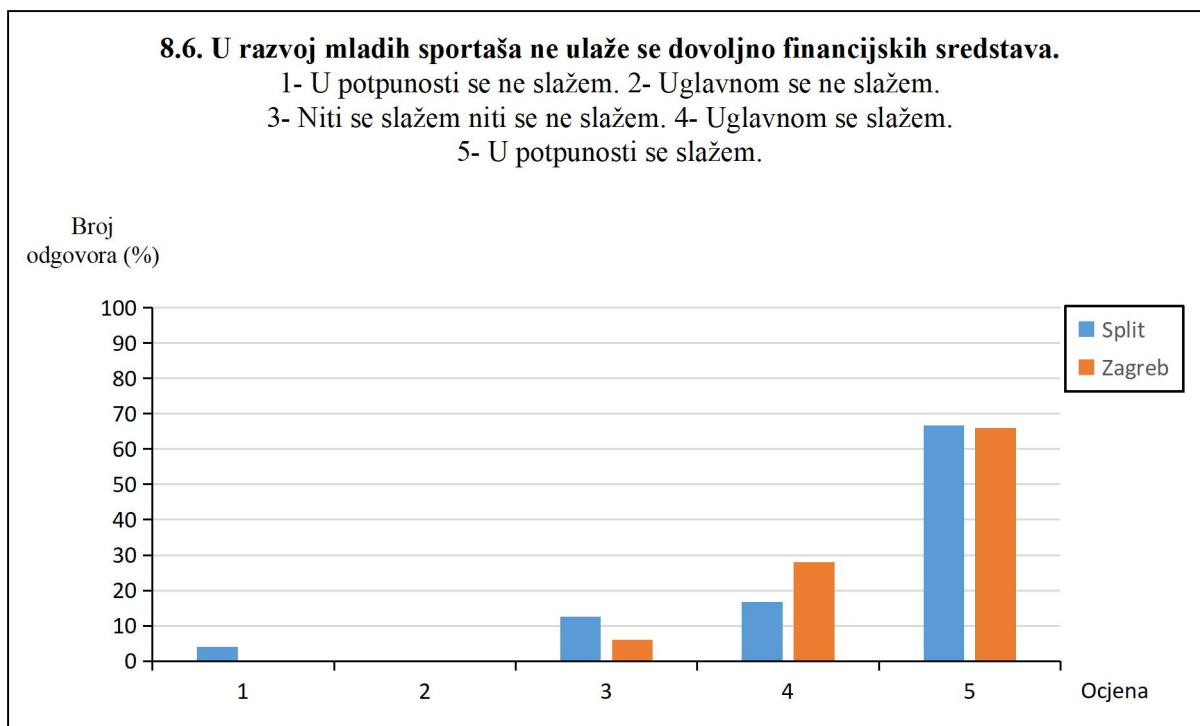
Osrednjih 44 % Zagrepčana i 37,5 % Splitskana u potpunosti se slaže s tvrdnjom da neadekvatna sportska infrastruktura dovodi do nedostatka sportskih uspjeha (sl. 15.). Aritmetička sredina zagrebačkih ispitanika iznosi 4,22, a splitskih 3,96. Stanovnici oba grada u velikoj mjeri smatraju kako je neadekvatna sportska infrastruktura uzrok nedostatka sportskih uspjeha. Neki od mogućih faktora uspjeha u sportu također mogu biti i talent, upornost, kvalitetni treneri, itd.

Sl. 15. Stav ispitanika o povezanosti sportske infrastrukture i uspjeha

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Visokih 66 % i splitskih i zagrebačkih ispitanika u potpunosti se slaže s tvrdnjom da se u razvoj mladih sportaša ne ulaže dovoljno financijskih sredstava (sl. 16.). Aritmetička sredina zagrebačkih ispitanika iznosi 4,60, a splitskih 4,42. Nažalost, s obzirom na odgovore ispitanika, može se konstatirati da se u mlade sportaše doista ne ulaže dovoljno financijskih sredstava jer se mladi sportaši tretiraju kao amateri i ovisno od sporta do sporta, vrlo malen broj reprezentativaca dobiva određene sportske stipendije. To je loše jer je to jedan od razloga zbog kojih mladi i talentirani sportaši iz obitelji srednje klase odustaju od treniranja jer su troškovi treninga i opreme preveliki u odnosu na zaradu, koje najčešće i nema prije ulaska u seniorsku konkurenciju. Na taj način smanjuje se baza potencijalnih uspješnih sportaša, čime se smanjuje i vidljivost hrvatskih sportaša na međunarodnoj sceni, a time se smanjuje i mogućnost organizacije vrhunskog sportskog natjecanja u Hrvatskoj, što izrazito negativno utječe na sportski turizam.

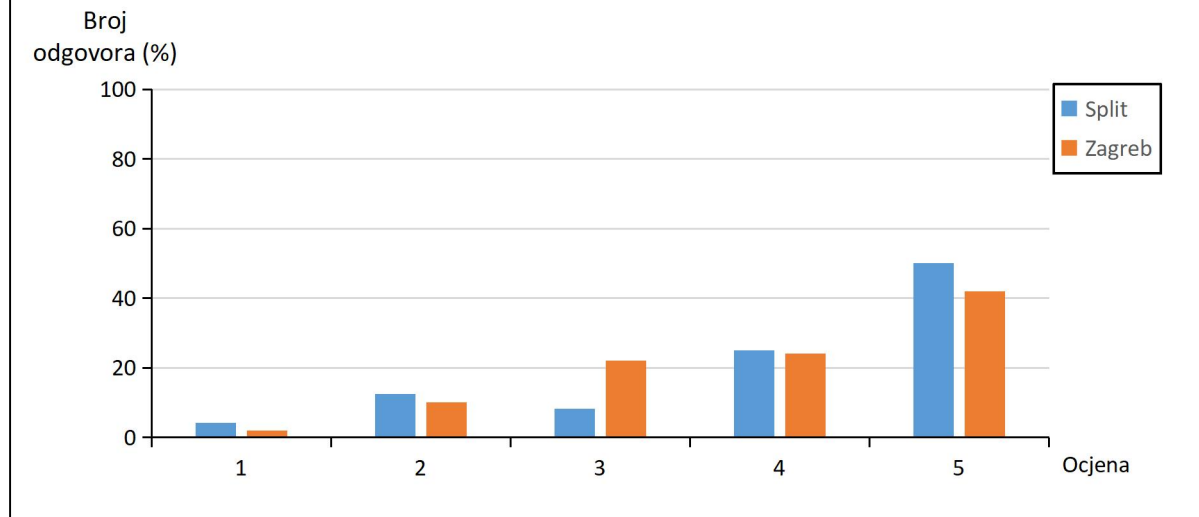
Sl. 16. Stav ispitanika o ulaganju u razvoj mladih sportaša

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Osrednjih 42 % Zagrepčana i 50 % Splitskana u potpunosti se slaže s tvrdnjom da se u razvoj profesionalnih sportaša ne ulaže dovoljno financijskih sredstava (sl. 17.). Aritmetička sredina zagrebačkih ispitanika iznosi 3,94, a splitskih 4,04. U odnosu na mlade sportaše, profesionalni sportaši ipak imaju nešto veće financijske prihode. Međutim, države poput Mađarske puno više ulažu u svoje sportaše. U Hrvatskoj je od iznimne važnosti kategorizacija sportaša, o čemu ovisi i potencijalna naknada. Uz navedeno, zarade od uspjeha na natjecanjima i sponzori pomažu hrvatskim sportašima kako bi opstali u europskom ili svjetskom vrhu nekog sporta.

8.7. U razvoj profesionalnih sportaša ne ulaže se dovoljno financijskih sredstava.

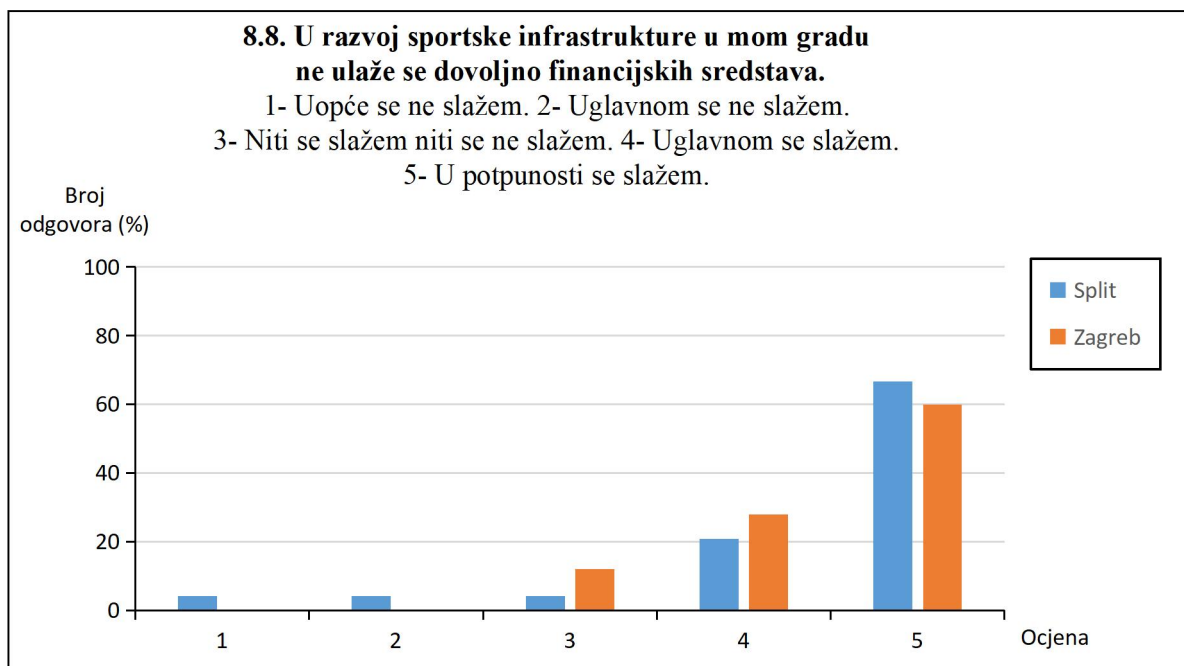
1- Uopće se ne slažem. 2- Uglavnom se ne slažem.
3- Niti se slažem niti se ne slažem. 4- Uglavnom se slažem.
5- U potpunosti se slažem.

Sl. 17. Stav ispitanika o ulaganju u razvoj profesionalnih sportaša

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Visokih 60 % Zagrepčana i 67 % Splitskana u potpunosti se slaže s tvrdnjom da se u razvoj sportske infrastrukture Zagreba, odnosno Splita ne ulaže dovoljno financijskih sredstava (sl. 18.). Aritmetička sredina zagrebačkih ispitanika iznosi 4,48, a splitskih 4,42. Razlozi neulaganja u razvoj sportske infrastrukture mogu biti zadovoljstvo postojećim stanjem ili manjak financijskih sredstava za sport u lokalnom ili državnom proračunu. Takvi razlozi mogu biti iznimno pogubni jer uz to što dovode do nemogućnosti organizacije natjecanja najviše razine, dovode u pitanje mogućnost treninga hrvatskih sportaša u lokalnoj sredini.

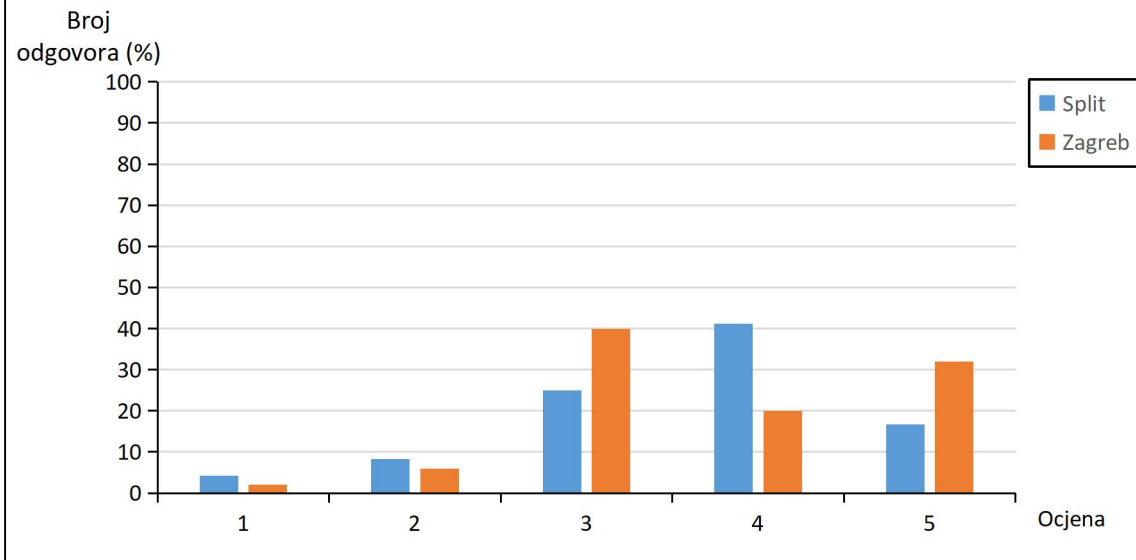
Sl. 18. Stav ispitanika o ulaganju financijskih sredstava u sportsku infrastrukturu

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Svega 32 % Zagrepčana dalo je ocjenu 5 (u potpunosti se slažem), dok je 41,2 % Splitskana dalo ocjenu 4 (uglavnom se slažem) na tvrdnju da loša demografska slika utječe na rezultate u sportu (sl. 19.). Mod je jedino za ovu tvrdnju različit (Zagrepčani-5, Splitskani-4). Aritmetička sredina zagrebačkih ispitanika iznosi 3,74, a splitskih 3,61. Od svih tvrdnji, ova je dobila najniže prosječne ocjene. Ispitanici se uglavnom slažu, ali ne i u potpunosti. Razlog tomu je da demografska slika može utjecati na rezultate u sportu, ali ne mora biti presudan faktor. Dobar primjer su individualni sportovi, u kojima je dovoljno da postoji svega nekoliko talentiranih sportaša, koji mogu biti uspješni na svjetskoj razini. Konkretno, u Hrvatskoj je trenutno petero skijašica i skijaša u svjetskom vrhu, dok je u državama poput Austrije ili Švicarske puno više skijašica i skijaša, koji se natječu u Svjetskom kupu pa je svejedno podjednak ili svega nešto veći broj skijašica i skijaša iz tih država koji su u svjetskom vrhu pojedinih disciplina.

8.9. Loša demografska slika utječe na rezultate u sportu.

1- Uopće se ne slažem. 2- Uglavnom se ne slažem.
3- Niti se slažem niti se ne slažem. 4- Uglavnom se slažem.
5- U potpunosti se slažem.

Sl. 19. Stav ispitanika o utjecaju demografije na sportske rezultate

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

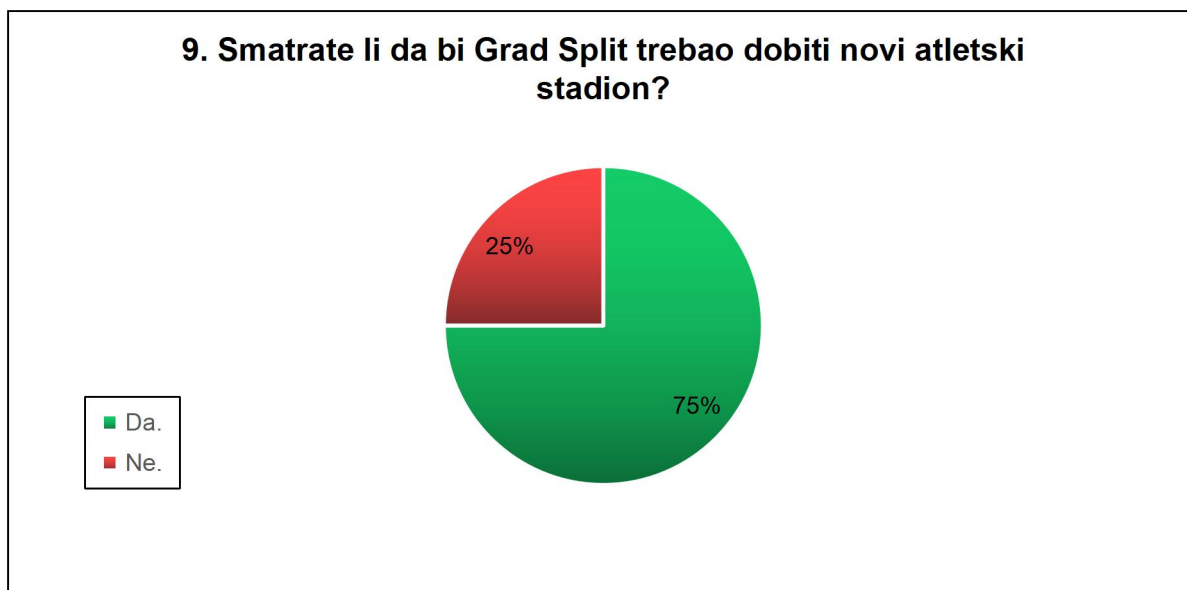
Vrlo visoki udio od 75 % Splitskana i 92 % Zagrepčana smatra da njihov grad treba dobiti novi atletski stadion (sl. 20. i sl. 21.), što je zapravo jako dobar pokazatelj u kojem smjeru treba ići gradnja sportske infrastrukture u navedenim gradovima. Atletika kao „kraljica sportova” nema privilegije kao neki momčadski sportovi, iako hrvatske atletičarke i atletičari osvajaju brojne medalje na najvećim svjetskim natjecanjima.

9. Smatrate li da bi Grad Zagreb trebao dobiti novi atletski stadion?

Sl. 20. Stav zagrebačkih ispitanika o novom atletskom stadionu

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Sl. 21. Stav splitskih ispitanika o novom atletskom stadionu

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

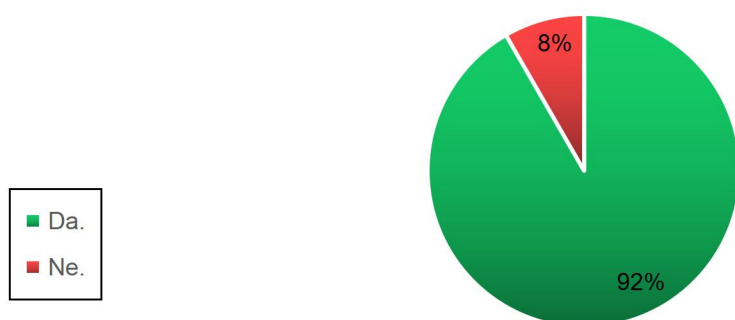
Čak 92 % Splitskana i 82 % Zagrepčana smatra da lokacija natjecanja doista utječe na posjećenost (sl. 22. i sl. 23.). Lokacija definitivno utječe na posjećenost sportskog natjecanja. Neki od važnijih čimbenika lokacije su: prometna povezanost, parkirališna mjesta, ugostiteljski objekti i šoping centri. Kao dobro lociranu sportsku destinaciju može se izdvojiti Arenu Zagreb.

Sl. 22. Stav zagrebačkih ispitanika o povezanosti lokacije natjecanja s posjećenošću

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

10. Smatrate li da lokacija sportskog natjecanja utječe na posjećenost istoga?

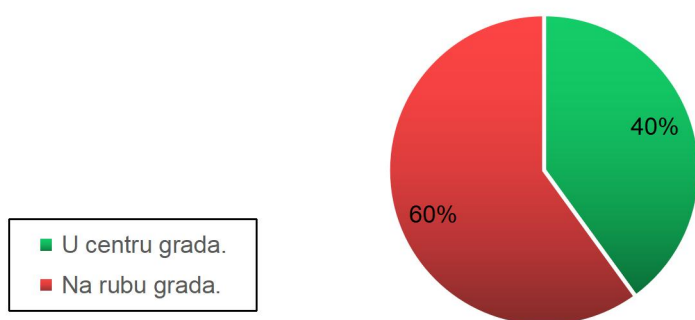

Sl. 23. Stav splitskih ispitanika o povezanosti lokacije natjecanja s posjećenošću

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Zanimljivo, 60 % Zagrepčana radije bi posjetilo sportska natjecanja na rubu grada (sl. 24.), dok bi 63 % Splitskana radije posjetilo natjecanje u centru grada (sl. 25.). Natjecanja u centru grada kao prednost ima bolju povezanost javnim prijevozom, dok natjecanja na rubu grada kao prednost imaju izbjegavanje prometnih gužvi u gradu te veći broj dostupnih parking mjesta.

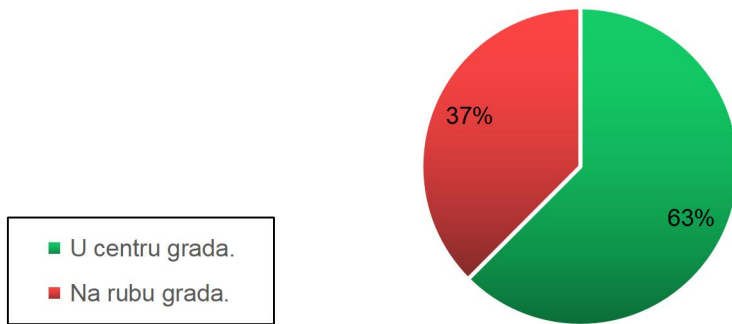
11. Biste li radije posjetili sportsko natjecanje, koje se održava u centru grada ili na rubu grada?

Sl. 24. Stav zagrebačkih ispitanika o boljoj lokaciji sportskog natjecanja

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

11. Biste li radije posjetili sportsko natjecanje, koje se održava u centru grada ili na rubu grada?

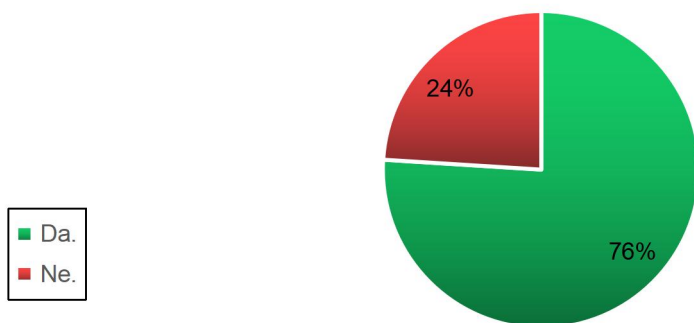

Sl. 25. Stav splitskih ispitanika o boljoj lokaciji sportskog natjecanja

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Vrlo visokih 83 % Splitskana i 76 % Zagrepčana potvrdno su odgovorili na pitanje utječe li cijena ulaznice sportskog događaja na njegovu posjećenost (sl. 26. i sl. 27.), što znači da je potrebno pokušati smanjiti cijenu ulaznica. Smanjenje cijene ulaznica može posljedično dovesti do većeg broja turista, čime se značajno može povećati dobit ne samo od cijene ulaznica, nego i ugostiteljskih i smještajnih objekata.

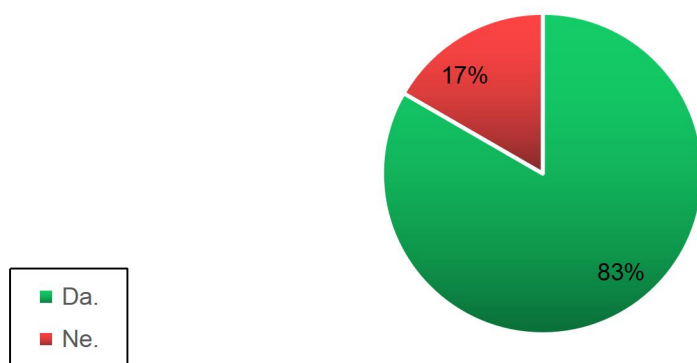
12. Utječe li cijena ulaznice za neki sportski događaj na Vašu odluku da ga posjetite?

Sl. 26. Stav zagrebačkih ispitanika o povezanosti cijene ulaznica s posjećenošću natjecanja

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

12. Utječe li cijena ulaznice za neki sportski događaj na Vašu odluku da ga posjetite?

Sl. 27. Stav splitskih ispitanika o povezanosti cijene ulaznica s posjećenošću natjecanja

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Čak 25 % zagrebačkih ispitanika bi unaprijedilo infrastrukturu, 22 % ulaganje u razvoj mladih sportaša, a 21 % financijsko ulaganje u sport. Najmanji udio ispitanika (2 %) odgovorilo je da bi trebalo povećati broj natjecanja i poboljšati odnos prema sportašima (tab. 10.). Čak 42 % splitskih ispitanika unaprijedilo bi infrastrukturu dok bi 17 % ulagalo u razvoj trenera, a 13 % ulagalo bi u razvoj sportaša i cijeli sustav sporta. Najmanje ispitanika (4 % za svaki od odgovora), odgovorilo je kako bi poboljšali odnos prema sportašima, povećali financijsko ulaganje u sport, povećali broj natjecanja i povećali promociju natjecanja. Usporedbom odgovora, kao glavni problem u oba grada izdvojena je sportska infrastruktura, iako se takav zaključak ne može u potpunosti proizvesti iz prethodnih odgovora u pitanjima o sportskoj infrastrukturi.

Tab. 10. Što biste unaprijedili u zagrebačkom/splitskom (i hrvatskom) sportu općenito?

Odgovor	Udio Zagrepčana (%)	Udio Splitskana (%)
Infrastrukturu	25	42
Ulaganje u razvoj mladih sportaša	22	13
Financijsko ulaganje u sport	21	4
Cijeli sustav sporta	11	13
Ulaganje u razvoj trenera	8	17
Veća promocija natjecanja	8	4

Odnos prema sportašima	3	4
Povećanje broja natjecanja	2	4

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Veliki udio od 28 % Zagrepčana smatra (tab. 11.) kako je sportski turizam važno razvijati zbog promocije države u svijetu, 22 % smatra da ga je potrebno razvijati radi opće dobrobiti društva, dok 17 % smatra da ga je potrebno razvijati radi općeg razvoja turizma. Najmanji udio ispitanika (9 %) odgovorilo je kako je važno poticati razvoj sportskog turizma radi razvoja mladih sportaša. Veliki udio od 29 % Splitsana smatra da je sportski turizam potrebno razvijati radi promocije države u svijetu, 21 % ih smatra da ga je potrebno razvijati radi opće dobrobiti društva, dok 17 % smatra da ga je potrebno razvijati radi razvoja mladih sportaša. Samo 4 % ispitanika (najmanje) dalo je odgovor kako je sportski turizam važno razvijati radi razvoja sportske infrastrukture. Međutim, valja istaknuti i da je 4,1 % ispitanika odgovorilo da nije potrebno razvijati sportski turizam. Kao ključ razvoja sportskog turizma, ispitanici su izdvojili promociju države u svijetu. Bez vidljivosti hrvatskih sportaša kroz njihove uspjehe, teško je očekivati kako će jedna mala država poput Hrvatske dobiti domaćinstvo nekog velikog natjecanja. Organizacijom velikih natjecanja i razvojem sportskog turizma dolazi do promocije države u svijetu, što dovodi i do stranih ulaganja i rasta ekonomskih pokazatelja.

Tab. 11. Smatrate li da je važno poticati razvoj sportskog turizma u Zagrebu / Splitu i Republici Hrvatskoj i zašto?

Odgovor	Udio Zagrepčana (%)	Udio Splitsana (%)
Ekonomska dobit	13	12,5
Razvoj sportske infrastrukture	11	4,1
Promocija države u svijetu	28	29,1
Opća dobrobit društva	22	20,8
Razvoj mladih sportaša	9	16,6
Opći razvoj turizma	17	12,5
Nije potrebno razvijati sportski turizam	0	4,1

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Kako bi bilo moguće ispitati postavljene hipoteze, potrebno je istaknuti i odgovore na pojedina pitanja unutar podskupa sportaša i sportskih djelatnika.

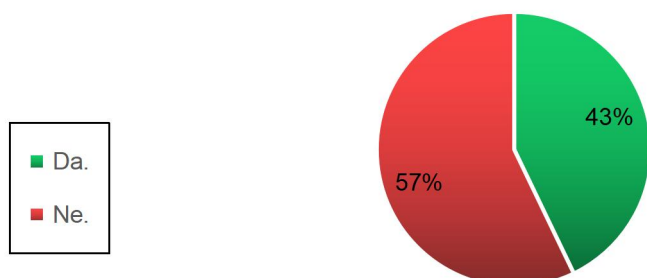
Visokih 79 % zagrebačkih (sl. 28.) ispitanika (sportaša i sportskih djelatnika) i osrednjih 57 % splitskih ispitanika (sl. 29.) smatra da njihov grad nema dovoljno sportskih objekata za kvalitetnu turističku ponudu u kontekstu pasivnog sportskog turizma. Ovakvi odgovori ukazuju na to da sportaši doista nisu zadovoljni brojnošću sportske infrastrukture, ali je ona ovisna od sporta do sporta. Ne promatraju jedan stolnotenisač i jedan veslač na isti način problem sportske infrastrukture. Odnosno, neki sportovi imaju bolju, a neki lošiju sportsku infrastrukturu. U ovom je slučaju to utjecalo na raspodjelu odgovora.

Sl. 28. Stav zagrebačkih sportaša i sportskih djelatnika o dostatnosti sportske infrastrukture u kontekstu pasivnog sportskog turizma

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

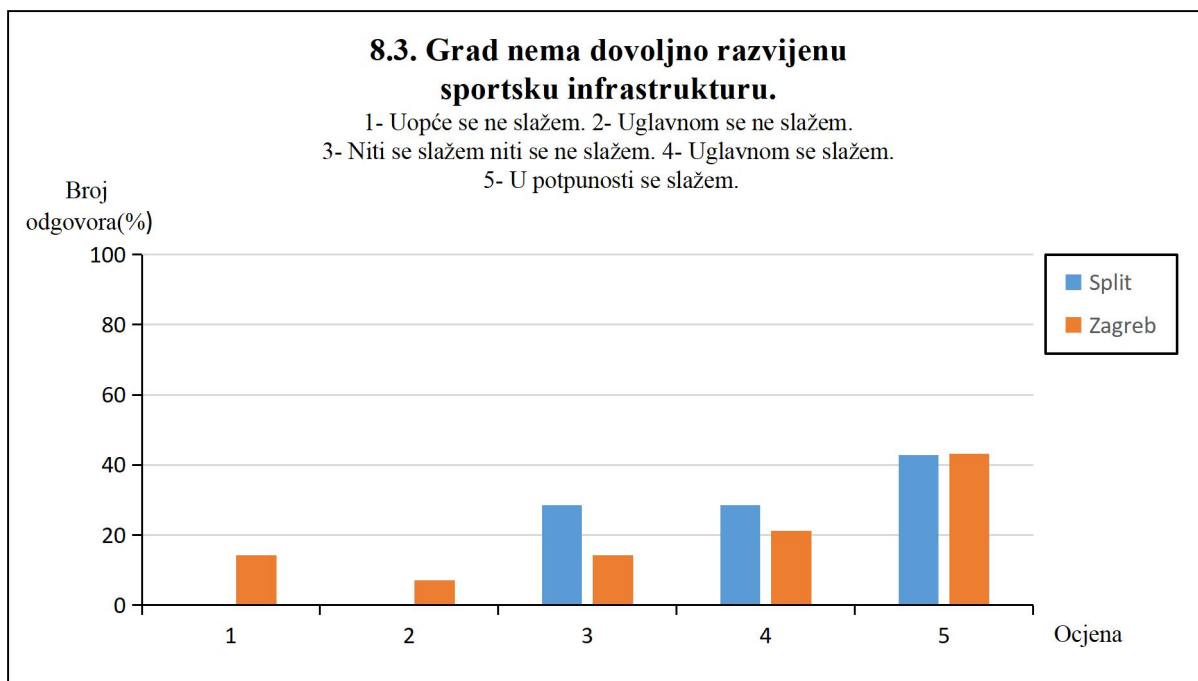
7. Smatrate li da Grad Split ima dovoljno sportskih objekata za kvalitetnu turističku ponudu u kontekstu pasivnog sportskog turizma?

Sl. 29. Stav splitskih sportaša i sportskih djelatnika o dostatnosti sportske infrastrukture u kontekstu pasivnog sportskog turizma

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

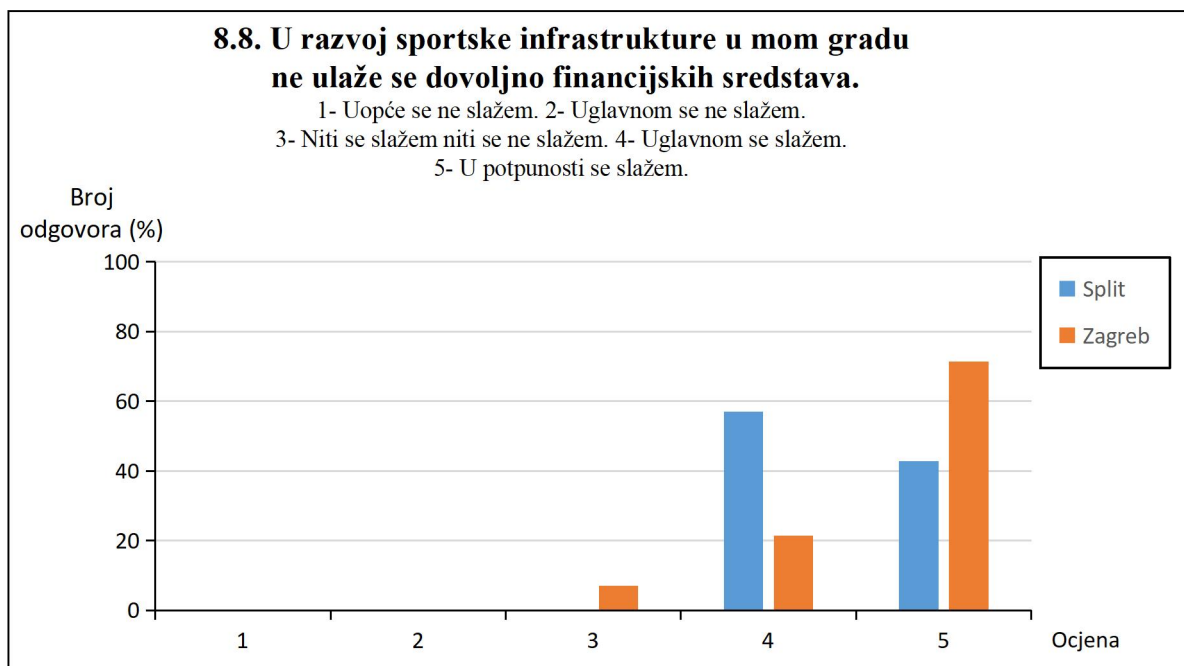
Osrednjih 43 % i Zagrepčana i Splicišana u potpunosti se slaže s navedenom konstatacijom da njihov grad nema dovoljno razvijenu sportsku infrastrukturu (sl. 30.). Međutim, razlika u aritmetičkim sredinama je velika (3,71 za Zagreb i 4,14 za Split). U ovom su slučaju splitski sportaši na istu tvrdnju dali uvelike različiti odgovor od svojih sugrađana, koji se ne bave sportom, nego ga samo prate. Ako bi se gledala samo brojnost ili gustoća sportskih objekata, Zagreb ima definitivno brojniju infrastrukturu od Splita.

Sl. 30. Stav sportaša i sportskih djelatnika o razvijenosti sportske infrastrukture

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Čak 71,4 % Zagrepčana u potpunosti se slaže (sl. 31.) da se u razvoj sportske infrastrukture u njihovu gradu ne ulaže dovoljno financijskih sredstava, dok se 57,1 % Splitskana uglavnom slaže, a 42,9 % u potpunosti slaže. U ovom slučaju razlika u aritmetičkim sredinama nije velika (4,64 za Zagreb i 4,43 za Split) jer su splitski ispitanici davali samo ocjene 4 i 5, dok su zagrebački davali i ocjenu 3. Razlog ovakvim odgovorima nalazi se u činjenici da su sportaši dobro informirani o financiranju u sportu. Ovakve ocjene zapravo bi trebale potaknuti na razmišljanje o unaprjeđenju sportske infrastrukture.

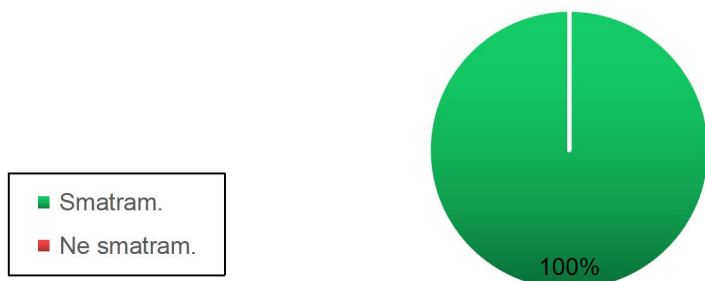
Sl. 31. Stav sportaša i sportskih djelatnika o financijskim ulaganjima u sportsku infrastrukturu
 Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Maksimalnih 100 % ispitanika i u Zagrebu i u Splitu smatra kako je nužno povećati broj natjecanja profesionalnih sportaša (sl. 32. i sl. 33.). Ovakvi se odgovori mogu smatrati iznimno relevantnima za razvoj sportskog turizma jer bi povećanjem broja natjecanja profesionalnih sportaša Zagreb uspio postići brendiranje Zagreba kao destinacije sportskog turizma.

Sl. 32. Stav zagrebačkih sportaša i sportskih djelatnika o organizaciji više natjecanja u svrhu popularizacije Zagreba kao destinacije sportskog turizma
 Izvor: Anketno istraživanje 2024.

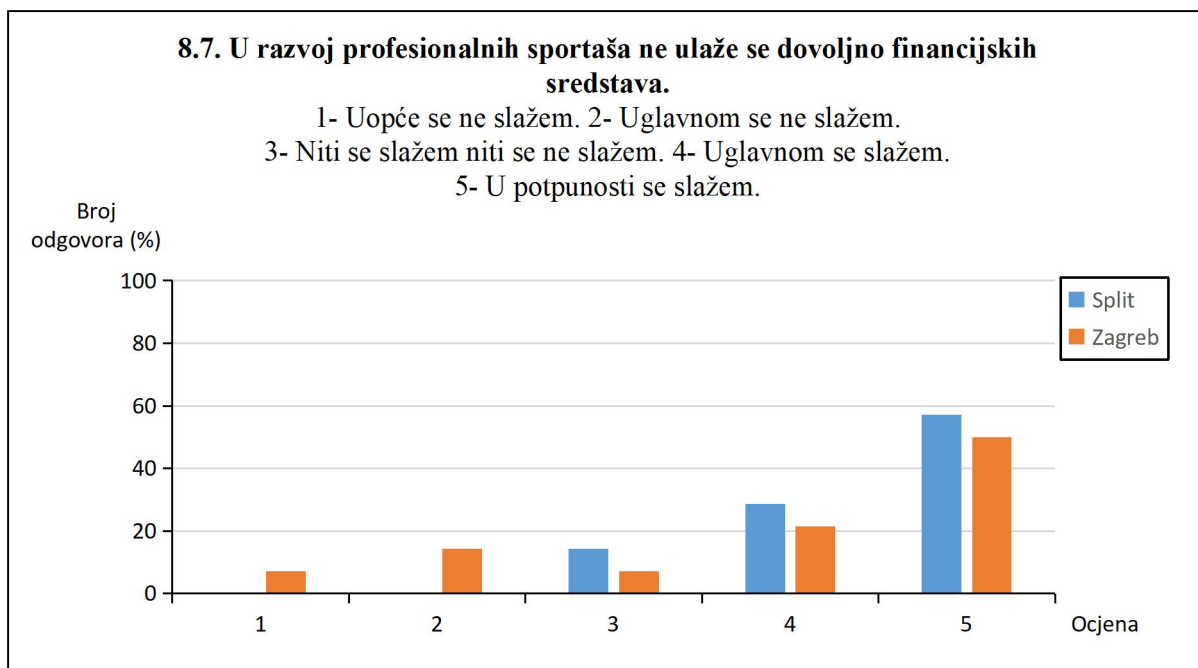
6. Smatrate li da bi se u Gradu Splitu trebalo organizirati više natjecanja profesionalnog sporta, kako bi se kroz medije Grad Split popularizirao kao destinacija sportskog turizma?

Sl. 33. Stav splitskih sportaša i sportskih djelatnika o organizaciji više natjecanja u svrhu popularizacije Splita kao destinacije sportskog turizma

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

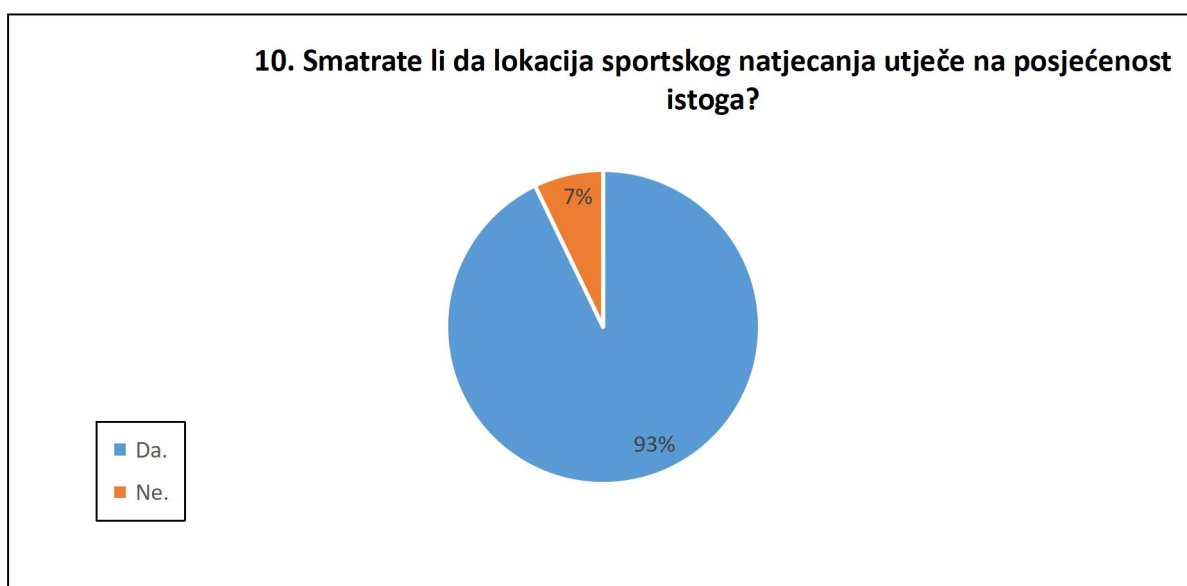
Osrednjih 50 % Zagrepčana i 57 % Splićana u potpunosti se slaže kako se u razvoj profesionalnih sportaša ne ulaže dovoljno finansijskih sredstava (sl. 34.). Međutim, razlika u aritmetičkim sredinama je velika i iznosi čak pola ocjene (3,93 za Zagreb i 4,43 za Split). Razlog ovolike razlike može se pronaći u činjenici da su zagrebački sportaši zbog svoje uspješnosti bolje kategorizirani od splitskih pa iz tog razloga imaju i veće prihode od države. Bez obzira na to, primjetno je kako su i zagrebački sportaši i sportski djelatnici nezadovoljni finansijskim ulaganjima u profesionalne sportaše.

Sl. 34. Stav sportaša i sportskih djelatnika o ulaganjima financijskih sredstava u razvoj profesionalnih sportaša

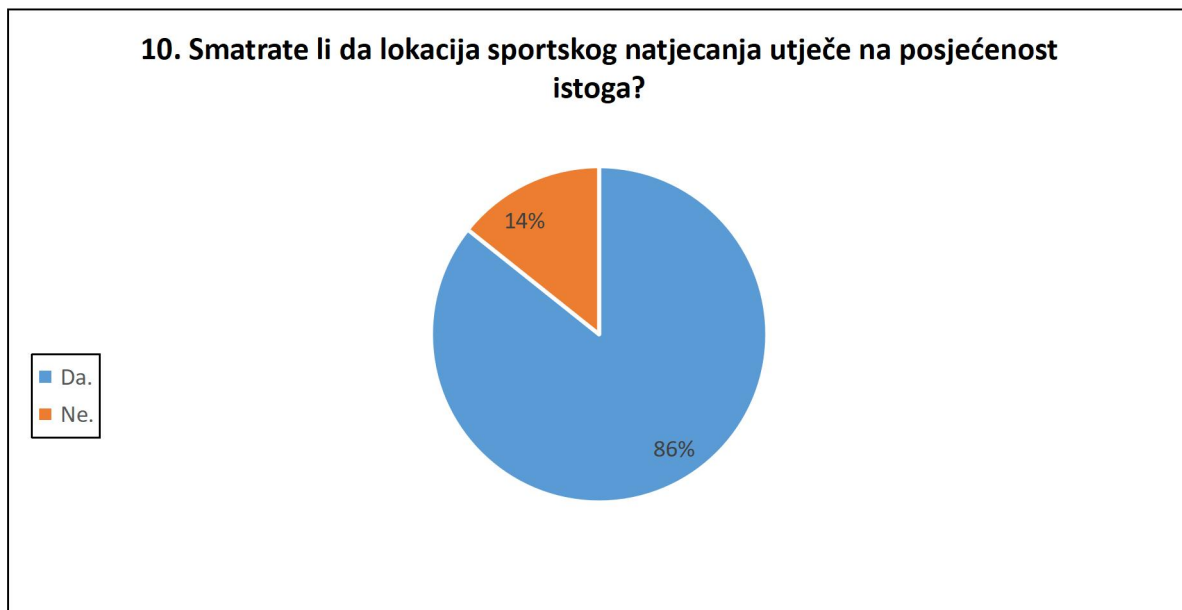
Izvor: Anketno istraživanje 2024.

U oba grada visok je postotak ispitanika (93 % Zagrepčana i 86 % Splitskana) koji smatraju kako je lokacija važna za posjećenost natjecanja (sl. 35. i sl. 36.). Kao što je već i napisano, lokacija je (uz popratne sadržaje) ključan faktor posjećenosti sportskog natjecanja.

Sl. 35. Stav zagrebačkih sportaša i sportskih djelatnika o utjecaju lokacije na posjećenost natjecanja

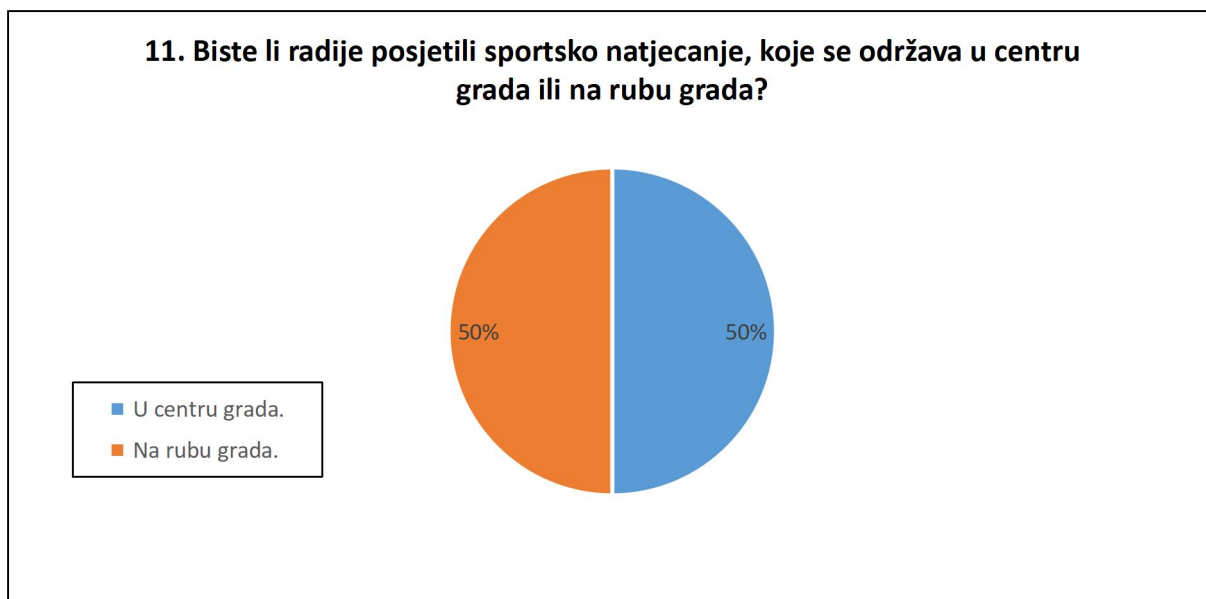
Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Sl. 36. Stav splitskih sportaša i sportskih djelatnika o utjecaju lokacije na posjećenost natjecanja

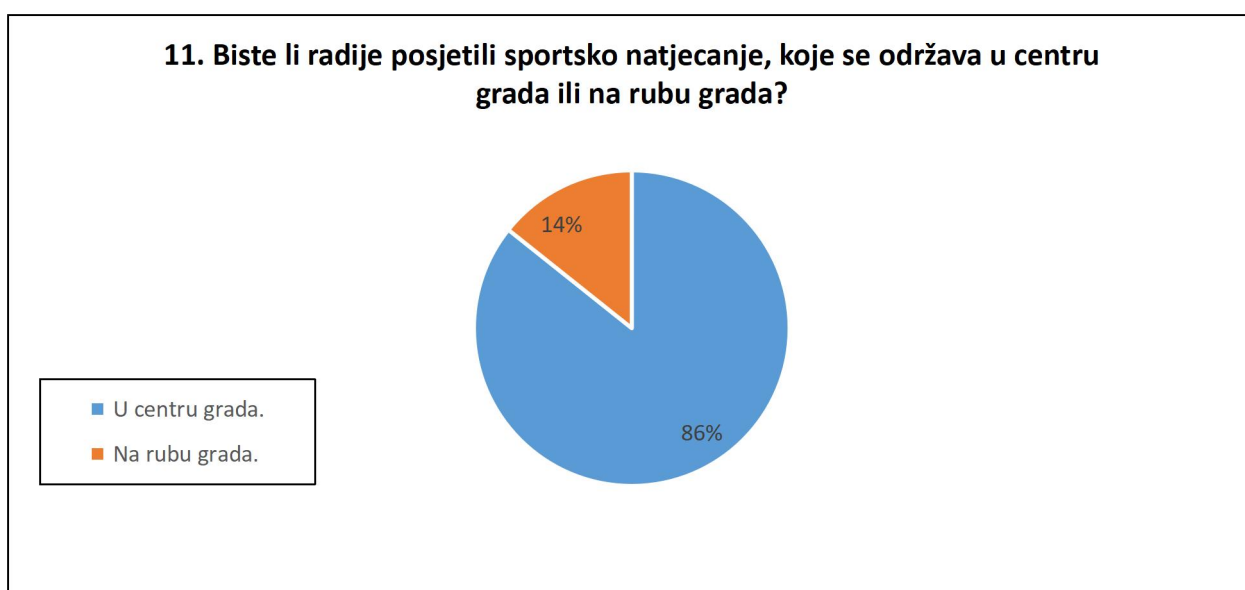
Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Jednak broj Zagrepčana odlučilo se lokacijski podjednako za natjecanje u centru i na rubu grada (sl. 37.), dok su se Splićani s visokih 86 % odlučili za centar grada kao bolju lokaciju sportskog natjecanja (sl. 38.). Razlog ovolikoj razlici nalazi se u činjenici da se u Splitu više profesionalnih natjecanja održava u centru grada, dok je u Zagrebu lokacijska raspodjela podjednaka.

Sl. 37. Stav zagrebačkih sportaša i sportskih djelatnika o povoljnijoj lokaciji sportskog natjecanja

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

Sl. 38. Stav splitskih sportaša i sportskih djelatnika o povoljnijoj lokaciji sportskog natjecanja

Izvor: Anketno istraživanje 2024.

4. RASPRAVA

Dobivene rezultate ovog istraživanja valja usporediti sa sličnim istraživanjima. Prema provedenom istraživanju *Povezanost javnoga financiranja sportskih programa s postignućima sportaša u četirima hrvatskim gradovima*, Ricov (2022, 234) navodi: „Na razini srednjih rangova svake od varijabli najveće ulaganje u sportske objekte, trenere, domaća i međunarodna natjecanja, te razvojne programe mladih je u Gradu Zagrebu, u odnosu na ostala tri grada u sve tri grupe sportova.“ Moglo bi se ustvrditi kako se izneseni rezultati navedenog istraživanja ne podudaraju s rezultatima ovog istraživanja jer je izraženo mišljenje sportaša i sportskih djelatnika da se u razvoj sportaša i sportske infrastrukture u Zagrebu ne ulaže dovoljno financijskih sredstava. Sportaši smatraju kako se više financijskih sredstava ulaže u Splitu. Nešto različitije je mišljenje cijelih skupova ispitanika, u koje se ubrajaju i ispitanici koji nisu u sustavu sporta.

Svega 8 % zagrebačkih i 17 % splitskih ispitanika smatra da treba ulagati više financijskih sredstava u trenere, odnosno stručne sportske kadrove, a 22 % Zagrepčana i 13 % Splitskana smatra da treba ulagati u razvoj mladih sportaša. Obadić (2020, 119) u svom radu *Povezanost između financiranja sporta iz programa Hrvatskoga olimpijskoga odbora i međunarodnog uspjeha hrvatskih sportaša* navodi: „Slijedom naprijed navedene analize, proizlazi da je za ostvarivanje većih vrhunskih uspjeha hrvatskih sportaša na OI, SP i EP potrebno najviše povećavati ukupan broj trenera, iznos potpore za razvojne programe za sportaše i trenere (...)“. Može se konstatirati kako se rezultati navedenog rada samo djelomično podudaraju s rezultatima ovoga rada. Podudarnost postoji u tome da 17 % Splitskana smatra kako treba ulagati u razvoj trenera, a 22 % Zagrepčana smatra kako treba ulagati u razvoj mladih sportaša. Čak 67 % ispitanika u oba grada u potpunosti se složilo s tvrdnjom da se u mlade sportaše ne ulaže dovoljno financijskih sredstava, što upućuje na to da je doista potrebno povećavati iznos potpore za razvojne programe Hrvatskog olimpijskog odbora za sportaše i trenere.

Ostala pitanja iz ovog istraživanja su novija. U većini odgovora ne postoje velike razlike između zagrebačkih i splitskih ispitanika. Međutim, razlike između skupova sportaša i sportskih djelatnika i skupova svih ispitanika, ukazuju na to da su sportaši i sportski djelatnici ipak nešto upućeniji u same odnose u sustavu sporta, koji posljedično dovode do pozitivnih ili negativnih posljedica po razvoj sportskog turizma. Nadalje, velike razlike dobivene su u odgovorima otvorenog tipa, u kojima se ipak više ističu lokalne potrebe, ali i preferencije u praćenju sportova.

5. ZAKLJUČAK

Razvoj sportskog turizma u Republici Hrvatskoj ovisi o nizu čimbenika, kao što su: ulaganje u sportsku infrastrukturu, demografski razvoj, financiranje profesionalnih sportaša i sportskih djelatnika, ulaganje u razvoj mladih sportaša, itd. U dvama najvećim hrvatskim gradovima, Zagrebu i Splitu, postoje najveći preduvjeti za razvoj urbanog sportskog turizma po uzoru na svjetske sportske turističke destinacije. Međutim, kako bi do toga došlo potrebno je unaprijediti neke čimbenike razvoja sportskog turizma.

Za potrebe ovog istraživanja postavljeno je nekoliko hipoteza kako bi se stekao dublji uvid u problematiku razvoja sportskog turizma u Zagrebu i Splitu. U hipotezi 1 (H1), navedeno je kako postoji velika razlika u stavovima između zagrebačkih i splitskih sportaša i sportskih djelatnika o dostatnosti broja sportskih objekata u matičnom gradu. Ta je hipoteza potvrđena. U hipotezi 2 (H2) navedeno je da ne postoji velika razlika u percepciji splitskih i zagrebačkih ispitanika (koji prate sport) o važnosti povećanja broja sportskih natjecanja. Hipoteza je potvrđena jer obje skupine ispitanika izrazito smatraju kako broj sportskih natjecanja treba povećati.

U hipotezi 3 (H3) navedeno je da postoji velika razlika u stavovima između zagrebačkih i splitskih ispitanika (koji prate sport) o turističkim učincima organizacije sportskog događaja u matičnom gradu. Ta hipoteza nije potvrđena. Ispitanici su se u izrazito velikim udjelima i bez većih međusobnih razlika izjasnili da organizacija sportskog događaja generira pozitivne turističke učinke.

U hipotezi 4 (H4) navedeno je da sportaši i sportski djelatnici u Splitu više od zagrebačkih smatraju kako lokacija utječe na posjećenost sportskom događaju. Ta se hipoteza ne može u potpunosti potvrditi jer su na pitanje utječe li lokacija na posjećenost obje skupine ispitanika odgovorile izrazito potvrdno. Međutim, na sljedećem pitanju, gdje su se trebali opredijeliti za određenu lokaciju, zagrebački su ispitanici odgovorili u omjeru 50 % - 50 %.

Nadalje, iz provedenog istraživanja, moguće je zaključiti kako je Zagreb ipak nešto razvijeniji od Splita u kontekstu pasivnog i nostalgичnog sportskog turizma, ali svejedno u svijetu još uvijek nije prepoznat kao destinacija sportskog turizma. Razlog tomu nalazi se u činjenici da Zagreb ne organizira puno natjecanja najviše razine, koja bi privukla veći broj gledatelja, u različitim sportovima (njih 4-5) svake godine. Jedno od rijetkih natjecanja najviše razine koje se održavalo u Zagrebu, a s obzirom na vrhunske svjetske sportaše koji su dolazili svake godine, bila je Snježna kraljica, dok je Hanžekovićev memorijal istovremeno druga razina natjecanja u atletici, ali na njemu ne sudjeluju svi sportaši najvišeg svjetskog nivoa (npr.

najboljih pet atletičara svijeta u pojedinim disciplinama). U Splitu je pak najveći problem infrastruktura i općenito nedostatak međunarodnih natjecanja. Kada je riječ o višednevnim velikim natjecanjima poput europskih i svjetskih prvenstava, i Zagreb i Split dokazali su se kao domaćini. Međutim, ista država ne može organizirati isto veliko natjecanje, a da nije prošlo barem 5 - 10 godina (osim u iznimnim okolnostima poput globalne pandemije ili rata; tako je Hrvatska dobila domaćinstvo dvaju vaterpolskih europskih prvenstava zaredom, u Zagrebu i Splitu). U oba grada, kao i u ostatku Hrvatske, potrebne su pronatalitetne politike kako bi se povećale stope rodnosti, što bi posljedično dovelo do povećanja baze mladih sportaša, koji bi kasnije mogli konkurirati za selekcije reprezentacija u ekipnim ili individualnim sportovima.

Kako bi se postiglo profiliranje Zagreba i Splita u međunarodne destinacije sportskog turizma, potrebno je više financijskih ulaganja u razvoj sportaša i sportske infrastrukture i više sportskih uspjeha hrvatskih sportaša, koji bi na taj način „isprovocirali” nuđenje domaćinstva nekog višednevnog velikog natjecanja ili velikog natjecanja na godišnjoj razini Zagrebu ili Splitu.

Literatura

- Bartoluci, M., Čavlek, N. (ur.), 1998: *Turizam i sport*, Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta, Ekonomski fakultet Sveučilišta, Zagrebački velesajam, Zagreb.
- Bartoluci, M., Omrčen, D., 2003: Promotion as an Element of Marketing Mix in Sport and Sport Tourism: The Croatian Experience, *Kinesiology* 35 (1), 72-84.
- Bartoluci, M., Škorić, S., Starešinić, Z., 2016: Sports Tourism Offer in Croatia, *Poslovna izvrsnost* 10 (2), 9-25.
- Biočanin, R. i Drašković, D., 2018: Investicije i ekonomičnost gradnje sportskih objekata za međunarodna sportska nadmetanja, u: *Digitalizacija medija i ekonomija postindustrijskog doba* (ur.: Dušanić Gačić, S.), Banjalučko sveučilište, Banja Luka, 203-217.
- Čep, D., Krajinović, V., 2021: Održivi sportski turizam kao potencijal razvoja kontinentalne Hrvatske, *Ekonomska misao i praksa* 2, 439-456, DOI: 10.17818.
- De Knop P., Van Hoecke, J., 2003: The Place of Sport in the Battle for the Tourist: A Figurational Perspective of the Development of Sport Tourism, *Kinesiology* 35 (1), 59-71.
- Diklić, I., Kesar, O., 2023: Stavovi i percepcija gradskog stanovništva prema razvoju zimskog sportskog turizma na prirodno zaštićenim područjima: Slučaj Zagreba i Parka prirode Medvednica, *Poslovna izvrsnost* 1, 11-38.
- Dodig, I., Šetka, A., Ivanković, M., 2022: Osnovne značajke turizma sportske nostalgije, *ET²eR* 4 (2), 32-37.
- Horak, R., Spitaler, G., 2003: Sport Space and National Identity, *American Bihevioral Scientist* 46 (11), 1506-1518, DOI: 10.1177/0002764203046011004.
- Igić, Lj., 1989: Zagrebački velesajam i sajmovanje u Zagrebu, *Informatica museologica* 20 (3-4), 75.
- Ilevbare, S.I., McPherson, G., 2022: Understanding COVID - 19: A Hybrid Threat and Its Impact on Sport Mega - Events. A Focus on Japan and the Tokyo 2020 Olympic Games, *Frontiers in Sports and Active Living* 4, 1-14, DOI: 10.3389/fspor.2022.720591
- Ivanovski, A., Popović, A., 2018: Osnovne karakteristike sportskog turizma, *Glasnik antropološkog društva Srbije* 53, 39-46, DOI: 10.5937.
- Kranjčević, J., 2020: Turizam u Splitu krajem 19. i početkom 20. stoljeća, *Kulturna baština* 46, 117 - 139.
- Lesjak, M., 2020: Športni turizem, u: *Tematski turizem: Teoretični in aplikativni primeri oblik turizma v svetu in Sloveniji* (ur. Lesjak i dr.), Univerza na Primorskem, Koper, DOI: 10.26493/978-961-293-042-4.

- Melović, B., Đogo, M., Čanović, I., 2018: Branding In Sport As A Determinant of Tourism Development, u: *Zbornik odabranih znanstvenih radova 2. kongresa sportskog turizma, Makarska, 11. i 12. studeni 2016. godine*, Visoka škola Aspira, Split i Zagreb, 70-78.
- Obadić, E., 2020: *Povezanost između financiranja sporta iz programa Hrvatskoga olimpijskoga odbora i međunarodnog uspjeha hrvatskih sportaša*, Doktorska disertacija, Sveučilište u Zagrebu.
- Opačić, V.T., Curić, D., Jandras, M., Kutle, K., Marijan, N., Mirt, I., Perković, D., Vodanović, I., 2014: Zaštićena područja kao rekreacijske zone grada- primjer Parka prirode Medvednica, *Hrvatsku geografski glasnik* 76 (1), 61-87.
- Perić, M., Škorić, S., Jurčević, V., 2016: Ponuda sportskog turizma u Gorskom kotaru (Hrvatska) - Analiza i moguće preporuke za pružatelje usluga / Sport Tourism Supply in Gorski kotar (Croatia)-Analysis and possible recommendations for providers, *Acta Turistica* 28 (1), 49-71.
- Petrović, M., Knezović, D., Todorović, M., 2017: Sportski turizam kao komponenta razvoja održivog poduzetništva, *Obrazovanje za poduzetništvo* 7 (1), 81-89.
- Radicchi, E., 2013: Tourism and Sport: Strategic Synergies to Enhance the Sustainable Development of a Local Context, Physical Culture and Sport, *Studies and Research* 57 (1), 44-57, DOI: 10.2478
- Ricov, J., 2022: *Povezanost javnoga financiranja sportskih programa s postignućima sportaša u četirima hrvatskim gradovima*, Doktorska disertacija, Sveučilište u Zagrebu.
- Sam, M. P., Hughson, J., 2010: Sport in the city: cultural and political connections, *Sport in Society* 13 (10), 1417-1422, DOI: 10.1080/17430437.2010.520933.
- Špadina, D., Stella, J., Čular, D., Sumić, D., Hrvoj, Z., 2018: Cyclotourism Development Model in Croatia on Example of Split-Dalmatia County, u: *Zbornik odabranih znanstvenih radova 2. kongresa sportskog turizma, Makarska, 11. i 12. studeni 2016. godine*, Visoka škola Aspira, Split i Zagreb, 79-86.
- Tonković Pražić, I., Pražić, M., Devčić, K., 2021: Analiza karakteristika amaterskih sportaša kao turista: case study / Analysis of characteristics of amateur athletes as tourists: case study, u: *Zbornik radova Međimorskog veleučilišta u Čakovcu* 12 (1) (ur. Klopotan, I.), Međimorsko veleučilište u Čakovcu, Čakovec, 157-161.
- Vukonić, B., 2005: *Povijest hrvatskog turizma*, Prometej, Zagreb.
- Zupanc, I., Prelogović, V., Glamuzina, N., 2021: Sport u urbanom pejzažu Zagreba i Splita, *Hrvatski geografski glasnik* 83(1), 135-155.

Izvori

Arena Zagreb, n.d.: *Višenamjenska sportska dvorana Arena Zagreb*, <https://www.zagrebarena.hr/default.aspx?id=57> (10. 3. 2024.)

DCT - Digitalne kulturne transformacije i Studio Sudar, 2019: *Strateški plan brendiranja integriranog programa Splita kao grada sporta i kulture u sklopu EU projekta Split - mjesto dodira sporta i kulture*, <https://visitsplit.com/clients/1/multimedia/5ovp79axdftak3o.pdf> (25. 3. 2024.)

Državni zavod za statistiku, 2024: *Dolasci i noćenja turista prema zemlji prebivališta, Republika Hrvatska, županije, po mjesecima*, https://web.dzs.hr/PXWeb/Selection.aspx?px_path=Turizam_Dolasci%20i%20no%20c4%87e nja%20turista%20u%20komercijalnim%20smje%20c5%a1tajnim%20objektima&px_tableid=BS_TU13.px&px_language=hr&px_db=Turizam&rxid=0c693eb1-e76f-4e0a-8f95-42e79cff3de9 (20. 1. 2025.)

Državni zavod za statistiku, 2022: *Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021: Stanovništvo po naseljima*, https://podaci.dzs.hr/media/rqybclnx/popis_2021-stanovnistvo_po_naseljima.xlsx (23. 9. 2024.)

FIS, n.d.: *Athletes*, <https://www.fis-ski.com/DB/alpine-skiing/biographies.html?mi=menu-athletes> (21. 12. 2024.)

HNK Hajduk Split, n.d.: *Povijest, 1911 - 1920*, <https://hajduk.hr/povijest> (11. 4. 2024.)

Hrvatski olimpijski odbor, 2020: *Satelitski račun sporta za Republiku Hrvatsku*, <https://isport2020.eu/wp-content/uploads/2020/11/Sport-Satellite-Account-Croatia.pdf> (11. 4. 2024.)

IJF, n.d.: *Members / Judoka / Barbara Matić / Results*, https://www.ijf.org/judoka/2775/results?results_rank_group=all (21. 12. 2024.)

InfoZagreb, n.d.: *Događanja u Zagrebu*, <https://www.infozagreb.hr/hr/dogadanja> (7. 10. 2024.)

KK Split, n.d.: *Povijest kluba*, <https://kk-split.com/povijest-kluba/> (21. 12. 2024.)

Košarkaški klub Cibona Zagreb, n.d.: *Povijest / Povijest kluba*, <https://www.cibona.com/info/povijest/> (21. 12. 2024.)

RERASD javna ustanova za koordinaciju i razvoj Splitsko - dalmatinske županije, 2022: *Plan razvoja Splitsko - dalmatinske županije 2022. - 2027.*, <https://www.rera.hr/upload/stranice/2021/03/2021-03-10/17/planrazvojasplitskodalmatinskeupanije20222027.pdf> (2. 4. 2024.)

RK Zagreb, 2024: *O klubu*, <https://rk-zagreb.hr/rk-zagreb/klub/o-klubu> (21. 12. 2024.)

Taekwondo klub Marjan, n.d.: *Uspjesi*, <https://www.tkdmarjan.hr/uspjesi/> (21. 12. 2024.)

Turistička zajednica Grada Splita, n.d.: *Biciklističke staze*, <https://visitsplit.com/hr/6603/biciklisticke-staze> (18. 3. 2024.)

Turistička zajednica Grada Splita, n.d.: *Događanja*, <https://visitsplit.com/hr/434/dogadanja/1> (7. 10. 2024.)

Turistička zajednica Grada Splita, 2024: *Statistički podaci o ostvarenom turističkom prometu na području Grada Splita od 2013. do 2023.*, <https://visitsplit.com/clients/1/multimedia/6364age9b3ufet8.pdf> (27. 12. 2024.)

Turizam u 2023. / Tourism 2023 / Statistička izvješća / Statistical reports 1731 / Državni zavod za statistiku / Croatian Bureau of Statistics, Zagreb, 2024.

Turizam u 2022. / Tourism 2022 / Statistička izvješća / Statistical reports 1722 / Državni zavod za statistiku / Croatian Bureau of Statistics, Zagreb, 2023.

Turizam u 2021. / Tourism 2021 / Statistička izvješća / Statistical reports 1700 / Državni zavod za statistiku / Croatian Bureau of Statistics, Zagreb, 2022.

Turizam u 2020. / Tourism 2020 / Statistička izvješća / Statistical reports 1683 / Državni zavod za statistiku / Croatian Bureau of Statistics, Zagreb, 2021.

Turizam u 2019. / Tourism 2019 / Statistička izvješća / Statistical reports 1661 / Državni zavod za statistiku / Croatian Bureau of Statistics, Zagreb, 2020.

Turizam u 2018. / Tourism 2018 / Statistička izvješća / Statistical reports 1639 / Državni zavod za statistiku / Croatian Bureau of Statistics, Zagreb, 2019.

Upravljanje sportskim objektima Zagreb, n.d.: *Košarkaški centar Dražen Petrović*, <https://www.sportskiobjekti.hr/default.aspx?id=8803> (10. 3. 2024.)

VK Jadran Split, n.d.: *Povijest*, <https://vkjadransplit.hr/povijest/> (21. 12. 2024.)

World Athletics, n.d.: *Athletes*, <https://worldathletics.org/athletes> (21. 12. 2024.)

World Aquatics, n.d.: *Athletes / Duje Draganja / Medals Breakdown*, <https://www.worldaquatics.com/athletes/1011100/duje-draganja/medals> (21. 12. 2024.)

World Taekwondo, n.d.: *World Taekwondo Rankings*, <http://www.worldtaekwondo.org/ranking/ranking.html> (11. 4. 2024.)

Popis slika

Sl. 1. Turistički dolasci u Zagrebu i Splitu (2018. - 2023.).....	6
Sl. 2. Turistička noćenja u Zagrebu i Splitu (2018. - 2023.).....	8
Sl. 3. Najpoznatiji zagrebački sportski objekti.....	12
Sl. 4. Najistaknutiji sportski objekti i klubovi u Splitu.....	14
Sl. 5. Turistički učinci organizacije sportskih događaja u Zagrebu	24
Sl. 6. Turistički učinci organizacije sportskih događaja u Splitu	25
Sl. 7. Potreba za organizacijom većeg broja natjecanja u Zagrebu	27
Sl. 8. Potreba za organizacijom većeg broja natjecanja u Splitu.....	27
Sl. 9. Dostatnost broja sportskih objekata u Zagrebu	28
Sl. 10. Dostatnost broja sportskih objekata u Splitu	28
Sl. 11. Stav ispitanika o utjecaju sporta na razvoj društva u cjelini.....	29
Sl. 12. Stav ispitanika o sportašima kao promotorima Republike Hrvatske	30
Sl. 13. Stav ispitanika o razvijenosti sportske infrastrukture u njihovom gradu	31
Sl. 14. Stav ispitanika o podejnjivanju sportskih uspjeha u društvu.....	32
Sl. 15. Stav ispitanika o povezanosti sportske infrastrukture i uspjeha	33
Sl. 16. Stav ispitanika o ulaganju u razvoj mladih sportaša	34
Sl. 17. Stav ispitanika o ulaganju u razvoj profesionalnih sportaša	35
Sl. 18. Stav ispitanika o ulaganju financijskih sredstava u sportsku infrastrukturu	36
Sl. 19. Stav ispitanika o utjecaju demografije na sportske rezultate	37
Sl. 20. Stav zagrebačkih ispitanika o novom atletskom stadionu.....	37
Sl. 21. Stav splitskih ispitanika o novom atletskom stadionu.....	38
Sl. 22. Stav zagrebačkih ispitanika o povezanosti lokacije natjecanja s posjećenošću.....	38
Sl. 23. Stav splitskih ispitanika o povezanosti lokacije natjecanja s posjećenošću.....	39
Sl. 24. Stav zagrebačkih ispitanika o boljoj lokaciji sportskog natjecanja	39
Sl. 25. Stav splitskih ispitanika o boljoj lokaciji sportskog natjecanja	40
Sl. 26. Stav zagrebačkih ispitanika o povezanosti cijene ulaznica s posjećenošću natjecanja	40
Sl. 27. Stav splitskih ispitanika o povezanosti cijene ulaznica s posjećenošću natjecanja	41
Sl. 28. Stav zagrebačkih sportaša i sportskih djelatnika o dostatnosti sportske infrastrukture u kontekstu pasivnog sportskog turizma	43

Sl. 29. Stav splitskih sportaša i sportskih djelatnika o dostatnosti sportske infrastrukture u kontekstu pasivnog sportskog turizma	44
Sl. 30. Stav sportaša i sportskih djelatnika o razvijenosti sportske infrastrukture	45
Sl. 31. Stav sportaša i sportskih djelatnika o financijskim ulaganjima u sportsku infrastrukturu	46
Sl. 32. Stav zagrebačkih sportaša i sportskih djelatnika o organizaciji više natjecanja u svrhu popularizacije Zagreba kao destinacije sportskog turizma	46
Sl. 33. Stav splitskih sportaša i sportskih djelatnika o organizaciji više natjecanja u svrhu popularizacije Splita kao destinacije sportskog turizma	47
Sl. 34. Stav sportaša i sportskih djelatnika o ulaganjima financijskih sredstava u razvoj profesionalnih sportaša	48
Sl. 35. Stav zagrebačkih sportaša i sportskih djelatnika o utjecaju lokacije na posjećenost natjecanja	48
Sl. 36. Stav splitskih sportaša i sportskih djelatnika o utjecaju lokacije na posjećenost natjecanja	49
Sl. 37. Stav zagrebačkih sportaša i sportskih djelatnika o povoljnijoj lokaciji sportskog natjecanja	50
Sl. 38. Stav splitskih sportaša i sportskih djelatnika o povoljnijoj lokaciji sportskog natjecanja	50

Popis tablica

Tab. 1. Struktura stranih turističkih dolazaka prema zemlji podrijetla u Gradu Splitu u od 2019. do 2023.	7
Tab. 2. Struktura stranih turističkih dolazaka prema zemlji podrijetla u Gradu Zagrebu od 2019. do 2023.	7
Tab. 3. Struktura stranih turističkih noćenja prema zemlji podrijetla u Gradu Splitu u od 2019. do 2023.	9
Tab. 4. Struktura stranih turističkih noćenja prema zemlji podrijetla u Gradu Zagrebu od 2019. do 2023.	9
Tab. 5. Broj stalnih postelja u Zagrebu, Splitu i Republici Hrvatskoj (2018. - 2023.)	10
Tab. 6. Popis sportskih događaja rekreativaca u Zagrebu i Splitu po mjesecima u 2024.	19
Tab. 7. Dobno - spolna struktura ispitanika u anketi za Zagreb	23

Tab. 8. Dobno - spolna struktura ispitanika u anketi za Split	23
Tab. 9. Praćenje sportova kao pasivni sportski turist	26
Tab. 10. Što biste unaprijedili u zagrebačkom/splitskom (i hrvatskom) sportu općenito?	41
Tab. 11. Smatrate li da je važno poticati razvoj sportskog turizma u Zagrebu / Splitu i Republici Hrvatskoj i zašto?	42

ANKETNI UPITNIK 1

1. Kojeg ste spola? (M/Ž)

2. Kojoj dobnoj skupini pripadate? (18-30, 30-60, 60+)

3. Jeste li profesionalni sportaš ili sportski djelatnik? DA/NE

NAPOMENA: Profesionalnim sportašima smatraju se osobe koje se bave sportom redovito i nastupaju za klubove i/ili reprezentaciju.

Pod pojmom sportski djelatnik podrazumijevaju se treneri, fizioterapeuti, psiholozi i ostali ljudi koji su direktno uključeni u proces pripreme sportaša ili sportske ekipe za natjecanje.

4. Smatrate li da organizacija sportskih događaja u Vašem gradu proizvodi više pozitivnog ili negativnog turističkog učinka? (pozitivnog/negativnog)

5. Koji od sljedećih sportova najradije pratite uživo na sportskim borilištima kao pasivni sportski turist? (košarku, nogomet, rukomet, zimske sportove, atletiku, plivanje, gimnastiku, veslanje, borilačke sportove, nisam pasivni sportski turist, ostalo)

NAPOMENA: Pasivni sportski turisti su osobe koje prate uživo neki sportski događaj izvan mjesta prebivališta.

6. Smatrate li da bi se u Gradu Zagrebu trebalo organizirati više natjecanja profesionalnog sporta, kako bi se kroz medije Grad Zagreb popularizirao kao destinacija sportsko-rekreacijskog turizma? (smatram/ne smatram)

7. Smatrate li da Grad Zagreb ima dovoljno sportskih objekata za kvalitetnu turističku ponudu u kontekstu pasivnog sportskog turizma? (DA/NE)

8. Vrijednostima od 1 do 5 ocijenite sljedeće tvrdnje.

NAPOMENA: 1-Uopće se ne slažem. 2-Uglavnom se ne slažem. 3-Niti se slažem niti se ne slažem. 4-Uglavnom se slažem. 5-U potpunosti se slažem.

8.1. Sport pozitivno utječe na razvoj društva u cjelini. (1,2,3,4,5)

- 8.2. Sportaši su dobri promotori Republike Hrvatske u svijetu. (1,2,3,4,5)
- 8.3. Grad Zagreb nema dovoljno razvijenu sportsku infrastrukturu. (1,2,3,4,5)
- 8.4. Sportski uspjesi su često podcijenjeni u društvu. (1,2,3,4,5)
- 8.5. Neadekvatna sportska infrastruktura dovodi do nedostatka sportskih uspjeha. (1,2,3,4,5)
- 8.6. U razvoj mladih sportaša se ne ulaže dovoljno financijskih sredstava. (1,2,3,4,5)
- 8.7. U razvoj profesionalnih sportaša se ne ulaže dovoljno financijskih sredstava. (1,2,3,4,5)
- 8.8. U razvoj sportske infrastrukture se ne ulaže dovoljno financijskih sredstava. (1,2,3,4,5)
- 8.9. Loša demografska slika utječe na rezultate u sportu. (1,2,3,4,5)
9. Smatrate li da bi Grad Zagreb trebao dobiti novi atletska stadiona? DA/NE
10. Smatrate li da lokacija sportskog natjecanja utječe na posjećenost istome? DA/NE
11. Biste li radije posjetili sportsko natjecanje, koje se održava u centru grada ili na rubu grada? Radije bih posjetio/-la natjecanje u centru grada./Radije bih posjetio/-la natjecanje na rubu grada.
12. Utječe li cijena ulaznice za neki sportski događaj na Vašu želju da posjetite isti? DA/NE
13. Što biste unaprijedili u hrvatskom sportu općenito? (pitanje otvorenog tipa)
14. Smatrate li da je važno poticati razvoj sportskog turizma u Zagrebu i Republici Hrvatskoj? (pitanje otvorenog tipa)

ANKETNI UPITNIK 2

1. Kojeg ste spola? (M/Ž)
2. Kojoj dobnoj skupini pripadate? (18-30, 30-60, 60+)
3. Jeste li profesionalni sportaš ili sportski djelatnik? DA/NE

NAPOMENA: Profesionalnim sportašima smatraju se osobe koje se bave sportom redovito i nastupaju za klubove i/ili reprezentaciju.

Pod pojmom sportski djelatnik podrazumijevaju se treneri, fizioterapeuti, psiholozi i ostali ljudi koji su direktno uključeni u proces pripreme sportaša ili sportske ekipe za natjecanje.

4. Smatrate li da organizacija sportskih događaja u Vašem gradu proizvodi više pozitivnog ili negativnog turističkog učinka? (pozitivnog/negativnog)

5. Koji od sljedećih sportova najradije pratite uživo na sportskim borilištima kao pasivni sportski turist? (košarku, nogomet, rukomet, zimske sportove, atletiku, plivanje, gimnastiku, veslanje, borilačke sportove, nisam pasivni sportski turist, ostalo)

NAPOMENA: Pasivni sportski turisti su osobe koje prate uživo neki sportski događaj izvan mjesta prebivališta.

6. Smatrate li da bi se u Gradu Splitu trebalo organizirati više natjecanja profesionalnog sporta, kako bi se kroz medije Grad Split popularizirao kao destinacija sportsko-rekreacijskog turizma? (smatram/ne smatram)

7. Smatrate li da Grad Split ima dovoljno sportskih objekata za kvalitetnu turističku ponudu u kontekstu pasivnog sportskog turizma? (DA/NE)

8. Vrijednostima od 1 do 5 ocijenite sljedeće tvrdnje.

NAPOMENA: 1-Uopće se ne slažem. 2-Uglavnom se ne slažem. 3-Niti se slažem niti se ne slažem. 4-Uglavnom se slažem. 5-U potpunosti se slažem.

8.1. Sport pozitivno utječe na razvoj društva u cjelini. (1,2,3,4,5)

8.2. Sportaši su dobri promotori Republike Hrvatske u svijetu. (1,2,3,4,5)

8.3. Grad Split nema dovoljno razvijenu sportsku infrastrukturu. (1,2,3,4,5)

8.4. Sportski uspjesi su često podcijenjeni u društvu. (1,2,3,4,5)

8.5. Neadekvatna sportska infrastruktura dovodi do nedostatka sportskih uspjeha. (1,2,3,4,5)

8.6. U razvoj mladih sportaša se ne ulaže dovoljno financijskih sredstava. (1,2,3,4,5)

8.7. U razvoj profesionalnih sportaša se ne ulaže dovoljno financijskih sredstava. (1,2,3,4,5)

8.8. U razvoj sportske infrastrukture se ne ulaže dovoljno financijskih sredstava. (1,2,3,4,5)

8.9. Loša demografska slika utječe na rezultate u sportu. (1,2,3,4,5)

9. Smatrate li da bi Grad Split trebao dobiti novi atletski stadion? DA/NE

10. Smatrate li da lokacija sportskog natjecanja utječe na posjećenost istome? DA/NE

11. Biste li radije posjetili sportsko natjecanje, koje se održava u centru grada ili na rubu grada? Radije bih posjetio/-la natjecanje u centru grada./Radije bih posjetio/-la natjecanje na rubu grada.

12. Utječe li cijena ulaznice za neki sportski događaj na Vašu želju da posjetite isti? DA/NE

13. Što biste unaprijedili u hrvatskom sportu općenito? (pitanje otvorenog tipa)

14. Smatrate li da je važno poticati razvoj sportskog turizma u Splitu i Republici Hrvatskoj? (pitanje otvorenog tipa)